

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU**

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU
W 2010 ROKU**

Opole 2011

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU**

**PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU
W 2010 ROKU**

**Sprawozdanie z działalności
i plan pracy na rok 2011**

Opole 2011

Merytoryczna redakcja całości
Leokadia Drożdż

Opracowanie redakcyjne
Maria Szwed

ISBN 978-83-7126-272-8
978-83-62105-73-1

PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY – INSTYTUT ŚLĄSKI, OPOLE ul. Piastowska 17
Nakład 100 egz. Objętość 3,80 ark. wyd., 4,50 ark. druk.

Spis treści

1. Skład Rady Naukowej i zatrudnienie w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w 2010 roku (<i>Leokadia Drożdż</i>)	5
2. Sprawozdanie z posiedzeń Rady Naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2010 roku (<i>Michał Lis</i>)	9
3. Sprawozdanie z działalności naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2010 roku i zadania badawcze na rok 2011 (<i>Leokadia Drożdż, Teresa Sółdra-Gwiżdż</i>)	11
4. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Historycznych i Niemcoznawczych w 2010 roku (<i>Michał Lis, Leokadia Drożdż</i>)	33
5. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Regionalnych w 2010 roku (<i>Kazimierz Szczygielski, Brygida Solga</i>)	37
6. Biblioteka PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu. Sprawozdanie z pracy w 2010 roku (<i>Ewa Golec</i>)	40
7. Działalność wydawnicza PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2010 roku (<i>Ewa Dawidejt-Jastrzębska</i>)	44
8. Bibliografia publikacji pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu za rok 2010 (oraz uzupełnienia z lat poprzednich) (<i>Ewa Golec</i>)	47

1. SKŁAD RADY NAUKOWEJ I ZATRUDNIENIE W PIN – INSTYTUCIE ŚLĄSKIM W OPOLU W 2010 ROKU

1.1. Rada Naukowa (kadencja 2008–2011)

Przewodniczący – prof. dr hab. Marek S. Szczepański

Zastępcy
przewodniczącego – prof. dr hab. Michał Lis, prof. dr hab. Krystian Heffner

Członkowie – dr Maciej Borkowski, dr Monika Choroś, mgr Leokadia Drożdź, prof. dr hab. Krzysztof Frysztacki, prof. dr hab. Joachim Glensk, prof. dr hab. Zbigniew Greń, dr Franciszek Jonderko, dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PIN – IŚ, bp prof. dr hab. Jan Kopiec, prof. dr hab. Krystyna Kossakowska-Jarosz, prof. dr hab. Janina Labocha, dr Bernard Linek, prof. dr hab. Wanda Musialik, prof. dr hab. Andrzej Sakson, dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ, prof. dr hab. Jerzy Sierociuk, dr hab. Teresa Smolińska, prof. UO, dr Brygida Solga, dr Kazimierz Szczygielski, prof. dr hab. Krzysztof Tarka, dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ, prof. dr hab. Maria Wanatowicz.

1.2. Dyrekcja

Dyrektor – dr Teresa Soldra-Gwiżdż

Zastępca dyrektora
ds. naukowych – dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ

Sekretarz naukowy – mgr Leokadia Drożdź

1.3. Pracownicy zakładów naukowych i innych jednostek organizacyjnych

Zakład Badań Historycznych i Niemcoznawczych

Kierownik zakładu – prof. dr hab. Michał Lis

Zastępca kierownika zakładu – prof. dr hab. Bogdan Cimała (urlop bezpłatny do 31 XII 2010)

Samodzielni pracownicy naukowcy – prof. dr hab. Joachim Glensk, dr hab. Andrzej Hanich, prof. PIN – IŚ, dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PIN – IŚ, prof. dr hab. Wanda Musialik, dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ, dr hab. Stanisława Sochacka, prof. PIN – IŚ, prof. dr hab. Bogusław Wyderka.

Pozostali pracownicy naukowcy – dr Danuta Berlińska (urlop bezpłatny do 31 XII 2010), dr Maciej Borkowski, dr Monika Choroś, mgr Leokadia Drożdż, mgr Anna Jedynak, dr Bernard Linek, dr Marzena Muszyńska, dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ.

Pracownicy badawczo-techniczni – mgr Łucja Jarczak, mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska.

Zakład Badań Regionalnych

Kierownik zakładu – dr Kazimierz Szczygielski

Zastępca kierownika zakładu – dr Brygida Solga

Samodzielni pracownicy naukowcy – dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ, prof. dr hab. Krystian Heffner, dr hab. Stanisław Koziarski, prof. PIN – IŚ, prof. dr hab. Robert Rauziński.

Pozostali pracownicy naukowcy – mgr Anna Bereś, dr Stanisław Jałowiecki (do 1 VII 2010), dr Franciszek Jonderko, dr Teresa Soldra-Gwizdź, dr Anna Śliz, dr Marek Zawadka (urlop bezpłatny od 1 XII 2010).

Pracowania Badań Społecznych (od 28 VI 2010)

Kierownik – mgr Anna Bereś

Pozostali pracownicy naukowcy – mgr Olaf Gwizdź, mgr Paweł Sadło, mgr Michał Skupiński (pracownik badawczo-techniczny od 15 XI do 31 XII 2010).

Biblioteka

Kierownik – mgr Ewa Golec

Bibliotekarz – Ewa Wróbel.

Dział Księgowości

Główny księgowy – mgr inż. Iwona Pawlonka

Księgowa – Krystyna Klimek.

Dział Administracji i Obsługi

Pracownicy – Teresa Jolanta Drzazga-Sempruch (asystent dyrektora, zajmuje się również prowadzeniem spraw kadrowych), mgr Sonia Durkalec (pracownik administracyjny – do 31 I 2010), Halina Piwosz, inż. Jacek Żółtański (administrator

budynku – od 1 I 2010), Kazimierz Marciak (konserwator – do 30 IX 2010), mgr Rafał Soroczyński (od 18 X do 31 XII 2010).

Dział Prawny

Mecenas Magdalena Filipowicz

Archiwum Zakładowe

Mgr Leokadia Drożdż

1.4. Stan i struktura zatrudnienia

Tabela 1

*Zatrudnienie osobowe i etatowe w PIN – Instytucie Śląskim
w latach 2005–2010*

Kategoria pracowników	Lata											
	2010		2009		2008		2007		2006		2005	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
Naukowi	30	28,25	28	25,50	28	25,25	30	22,00	29	22,08	30	23,08
Badawczo- -techniczni	3	3,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00	3	3,00
Biblioteka	2	2,00	2	2,00	3	3,36	4	2,63	4	3,63	4	4,00
Dział wydawnictw	-	-	-	-	-	-	1	1,00	1	1,00	1	1,00
Księgowość	2	2,00	2	2,00	2	2,00	2	2,00	3	3,00	3	3,00
Administracja i obsługa	4	3,50	4	3,50	6	5,00	5	4,50	7	5,75	7	5,75
Razem	41	38,75	41	38,00	42	38,61	45	35,13	47	38,46	48	40,33
W tym przebywający na urloпах bezpłatnych i wychowaw- czych	3		1		4		4		3		3	
Dział Prawny	1	1,00	1	1,00	1	1,00	1	1,00	0	0,00	0	0,00

Uwaga: Stan zatrudnienia dla każdego roku – 31 XII. A – liczba zatrudnionych, B – wielkość zatrudnienia etatowego.

Źródło: Dane kadrowe i obliczenia z lat ubiegłych.

Tabela 2

Pracownicy naukowcy w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w latach 2005–2010

Kategoria	Lata					
	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Profesorowie	14	8	9	11	11	12
w tym: z tytułem naukowym profesora	6	5	6	7	7	8
doktorzy habilitowani	8	3	3	4	4	4
Adiunkci	11	12	13	13	11	11
w tym: doktorzy habilitowani	–	–	–	–	–	–
doktorzy	11	12	13	13	11	11
Asystenci	5	3	2	2	3	3
w tym: doktorzy	–	–	–	–	–	–
magiŝtry	5	3	2	2	3	3
Razem	30	28	28	30	29	30

Uwaga: Stan zatrudnienia dla kaŝdego roku – 31 XII. W wykazie uwzględniono osoby przebywające na urloпах.

Źródło: Dane kadrowe i obliczenia z lat ubiegłych.

Leokadia Droŝdŝ

2. SPRAWOZDANIE Z POSIEDZEŃ RADY NAUKOWEJ PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU W 2010 ROKU

W roku 2010 Rada Naukowa PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu zebrała się trzykrotnie na zwyczajnych posiedzeniach plenarnych, dla rozpatrzenia spraw wynikających z zadań statutowych: 6 stycznia, 9 czerwca i 1 grudnia, za każdym razem przy frekwencji zapewniającej przyjmowanie prawomocnych decyzji. Obradami kierowali przewodniczący Rady prof. dr hab. Marek S. Szczepański (dwa pierwsze) oraz zastępca przewodniczącego prof. dr hab. Michał Lis (grudniowe).

Podczas pierwszego posiedzenia Rady Naukowej wysłuchano informacji dr Teresy Soldry-Gwiżdż, dyrektor Instytutu o działalności placówki w drugim półroczu 2009 r. oraz o stanie realizacji planu całorocznego w zakresie programów badawczych, publikacyjnych i konferencji naukowych. Rada przyjęła sprawozdanie dyrektora z realizacji zadań statutowych oraz informację o stanie przygotowania dokumentu pt. „Misja i strategia Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu na lata 2010–2020”. Rada zaakceptowała przedłożony przez dyrektor Instytutu plan działalności na rok 2010.

Rada wysłuchiwała także opinii marszałka województwa Józefa Sebesty o konieczności rewitalizacji budynku stanowiącego siedzibę placówki.

Przewodniczący Rady omówił przygotowany dokument o misji i strategii PIN – Instytutu Śląskiego, podkreślając jego ideę zawartą w haśle „Uczmy się Śląska” oraz przyjętych 5 celów strategicznych – od poznawczego po promowanie wiedzy o regionie. Zaapelował też do członków Rady o analizę dokumentu przed jego przyjęciem na następnym posiedzeniu.

Rada wysłuchiwała informacji prof. dra hab. Bogusława Wyderki o stanie dyskusji nad językiem śląskim i przyjęła wniosek przewodniczącego o podjęciu przez Instytut programu badawczego, wolnego od elementów ideologicznych i politycznych. Powinno temu służyć zaakceptowane przez Radę utworzenie w Zakładzie Badań Historycznych i Niemcoznawczych Pracowni Badań nas Stosunkami Językowymi na Śląsku.

Rada wybrała także jednogłośnie dyrektor placówki dr Teresę Soldrę-Gwiżdż delegatką na doroczne Forum Jednostek Badawczo-Rozwojowych w 2010 r.

Posiedzenie w dniu 9 czerwca w pierwszej części miało charakter uroczysty – wręczono doroczną nagrodę i wyróżnienia za najlepszą pracę magisterską w Konkursie o Nagrodę im. Jana i Wojciecha Wawrzyńków.

Drugą część obrad rozpoczęła dyskusja nad wnioskiem dyrektora Instytutu dr Teresy Soldry-Gwiżdż dotyczącym przyjęcia dokumentu pt. „Misja i strategia Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu na lata 2010–2020”, który przyjęto jednogłośnie.

Zgodnie z programem posiedzenia Rada wysłuchała i przyjęła sprawozdanie dyrektora Instytutu dr Teresy Soldry-Gwiżdż o najważniejszych elementach działalności placówki w 2009 r., które tradycyjnie ukazało się w postaci publikacji, zawierającej szczegółową dokumentację realizacji zadań statutowych. W podsumowaniu dyskusji, Przewodniczący Rady wyraził zaniepokojenie z powodu niskiego poziomu wynagrodzeń pracowników Instytutu.

Rada wysłuchała i przyjęła informację dyrektora dr T. Soldry-Gwiżdż o bieżącej realizacji statutowych zadań od stycznia do maja. Złożyły się na nią wyniki pracy powołanego przez Radę Zespołu ds. Oceny Pracowników Naukowych oraz Badawczo-Technicznych za rok 2009, stan realizacji projektów badawczych oraz nowe zasady finansowania badań i dokumentacji prowadzonej aktywności naukowej.

W kolejnym punkcie dr T. Soldry-Gwiżdż poinformowała Radę o stanie prac nad uregulowaniami prawnymi wynikającymi z prowadzonej w kraju reformy nauki polskiej. Dla dostosowania się Instytutu do nowych wymogów, kierownictwo placówki musi przygotować nowe podstawowe akty regulujące funkcjonowanie, tj. statut, regulamin organizacyjny oraz regulamin pracy oraz dotyczące miejsca Rady Naukowej w placówce.

Zgodnie z programem posiedzenia, Rada zapoznała się z zaprezentowanym przez zastępcę dyrektora doc. dra hab. Wiesława Drobka projektem planu pracy PIN – Instytutu Śląskiego na rok 2011, który przyjęła w głosowaniu jawnym.

Obrady w dniu 1 grudnia poświęcone były wysłuchaniu sprawozdania o realizacji zadań statutowych w drugim półroczu 2010 r. oraz informacji o stanie prac nad uregulowaniami prawnymi wynikającymi z zasad reformy nauki polskiej.

W pierwszej części dyrektor dr Teresa Soldry-Gwiżdż przedstawiła szczegółowe sprawozdanie, obejmujące stan finansów, realizację planów badawczych, publikacyjnych i konferencyjnych oraz awansów naukowych pracowników.

W informacji o nowych regulacjach prawnych, dyrektor placówki poinformowała Radę o konsekwencjach wejścia w życie nowych ustaw o organizacji nauki w postaci przekształcenia PIN – Instytutu Śląskiego w instytut badawczy oraz nowych wymogach dotyczących wniosków o finansowanie projektów badawczych.

Po dyskusji Rada powołała Komisję ds. Restrukturyzacji Instytutu, która powinna przedstawić propozycje najkorzystniejszych rozwiązań dotyczących funkcjonowania placówki w nowych warunkach, wynikających z reformy nauki w Polsce. Na ich podstawie kierująca placówką dyrektor zdecydować o podstawach organizacyjnych oraz funkcjonowaniu Instytutu.

Michał Lis

3. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU W 2010 ROKU I ZADANIA BADAWCZE NA ROK 2011

3.1. Ogólna charakterystyka działalności jednostki

Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski funkcjonuje w Opolu od 1957 r. jako jedyny obecnie spadkobierca tradycji przedwojennego Instytutu Śląskiego w Katowicach. Pozostając wielodyscyplinarną placówką naukową, prowadzi badania w obrębie takich dyscyplin naukowych, jak: historia, politologia, socjologia, geografia, nauki filologiczne, demografia, ekonomia, polityka społeczna. Główne kierunki działalności naukowo-badawczej to:

- nowożytny i najnowszy dzieje Śląska,
- stosunki polsko-niemieckie i polsko-czeskie,
- językoznawstwo w zakresie onomastyki i dialektologii,
- procesy i zjawiska społeczne z socjologicznego punktu widzenia, socjologia stosunków etnicznych,
- problemy przemian społecznych, demograficznych, ekonomicznych oraz przestrzennych Śląska,
- problematyka zagospodarowania Odry i Nadodrza,
- studia nad polityką regionalną oraz miejscem i rolą Śląska w Polsce, Europie i w świecie, ze szczególnym uwzględnieniem procesów integracji europejskiej.

Za słowa kluczowe dla wymienionych kierunków działalności należy przyjąć: śląskoznawstwo, niemcoznawstwo, bohemistykę, stosunki narodowościowe, pogranicza, problemy społeczne, stosunki międzygrupowe, stosunki etniczne, Nadodrza.

Merytoryczny zakres badań placówki wyznaczają problemy charakterystyczne dla historycznego regionu śląskiego, ważnego obszaru pogranicznego Rzeczypospolitej Polskiej, istotne też dla współczesnych procesów transformacji ustrojowej i polityki państwa.

Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski otrzymał w 2010 r. wysoką II (B) kategorię w systemie oceny przeprowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego za lata 2005–2009.

Dnia 30.04.2010 r. Sejm RP uchwalił pakiet ustaw reformujących naukę, które weszły w życie 1.10.2010 r.:

- 1) O instytutach badawczych (IB),
- 2) O zasadach finansowania nauki (ZFN),
- 3) O Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR),
- 4) O Narodowym Centrum Nauki (NCN),
- 5) O Polskiej Akademii Nauk (PAN),
- 6) Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki.

Zgodnie z ustawą z 30.04.2010 r. o instytutach badawczych Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, z mocy prawa, został przekształcony z jednostki badawczo-rozwojowej w instytut badawczy.

Nadzór merytoryczny nad placówką sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, natomiast do kompetencji ministra właściwego do spraw nauki należy ocena poziomu naukowego Instytutu i jakości prowadzonych w nim badań naukowych i prac rozwojowych oraz zgodności działalności Instytutu z zadaniami określonymi w artykule 2 ustęp 1 i 2 ustawy z dnia 30.04.2010 r. o instytutach badawczych (Dz.U. nr 96, poz. 618) oraz przyznawanie środków finansowych na działalność Instytutu.

Wprowadzenie reformy nauki w życie zaowocowało corocznym zmniejszeniem dotacji podmiotowej na działalność statutową zgodnie z założeniami reformy, które określały, iż coraz większą ilość środków na badania naukowe instytuty powinny pozyskiwać poza Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zmniejszenie dotacji znacznie pogorszyło sytuację finansową Instytutu, który i tak około połowę swego budżetu pozyskuje ze środków zewnętrznych. W związku z tym powołano Zespół do spraw Restrukturyzacji PIN – Instytutu Śląskiego, który podjął próbę opracowania wstępnego programu restrukturyzacyjnego jednostki. Pomimo trudności finansowych w 2010 r. Instytut zrealizował zadania badawcze przewidziane na ten rok oraz rozszerzył swoją ofertę na prowadzenie badań naukowych wobec podmiotów zewnętrznych, w tym również ze sfery biznesu. Stan kadrowy Instytutu w 2010 r. został z trudem utrzymany, należy także odnotować następujące sukcesy w zakresie rozwoju kadry:

– dr hab. Wanda Musialik uzyskała tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych (7.10.2010 r.);

– dr Aleksandra Trzcielińska-Polus uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, który nadany został uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (16.03.2010 r.);

– mgr Monika Choroś uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego na podstawie pracy doktorskiej „Nazwy złożone w toponimii śląskiej”, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Stanisławy Sochackiej (10.06.2010 r.);

– Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego otwarła przewod doktorski mgr Annie Jedynek, promotorem tej pracy jest prof. dr hab. Bogusław Wyderka (13.05.2010 r.).

W Instytucie kontynuowano również dwa programy kadrowe: stażowy dla absolwentów szkół wyższych oraz praktyk studenckich, które nadzorują mgr Leokadia Drożdż i mgr Anna Bereś. Instytut podejmuje stałe starania o pozyskanie stażystów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu. W roku 2010 złożono następujące wnioski stażowe: do biblioteki, Pracowni Badań nad Stosunkami Językowymi, Pracowni Badań Społecznych oraz do Gabinetu Książki i Prasy Polskiej w Niemczech. Umożliwiamy także zdobywanie praktycznych umiejętności oraz doświadczenia zawodowego studentom i absolwentom szkół wyższych również na zasadzie wolontariatu.

Zgodnie z ustawą o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2006 r. nr 97, poz. 673 z późn. zm.) PIN – Instytut Śląski zobowiązany został do zorganizowania archiwum zakładowego, które prowadzi mgr Leokadia Drożdż. W listopadzie 2010 r. została przeprowadzona kontrola archiwum w zakresie uporządkowania materiałów archiwalnych przez Archiwum Państwowe w Opolu. Zaleceń pokontrolnych nie było.

W ramach podnoszenia i uzupełniania kwalifikacji zawodowych podjęto następujące działania:

– mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło uczestniczyli w szkoleniu pt.: „Komercjalizacja wyników badań naukowych” w dniach 14.04.–23.06.2010 r., którego organizatorem była Wrocławska Akademia Transferu Technologii i Politechnika Wroclawska oraz w szkoleniu pt.: „Zarządzanie projektem RPO WO 2007–2013” w dniach 15.–16.07.2010 r. zorganizowanym przez Eurologistic S.C.;

– w szkoleniu z zakresu profesjonalnej obsługi inwestora pt. „Partnerstwo publiczno-prywatne”, organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego w dniu 11.03.2010 r., wzięła udział dr Brygida Solga, która także uczestniczyła w szkoleniu pt. „Partnerstwo lokalne na rzecz ekonomii społecznej”, zorganizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu.

Dyrektor Instytutu dr Teresa Soldra-Gwiżdż reprezentowała oficjalnie PIN – Instytut Śląski na następujących spotkaniach i konferencjach:

– „Kierunki zmian w kształceniu zawodowym oraz kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i w organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej”, z udziałem ministra edukacji narodowej Katarzyny Hall (UO);

– konferencji podsumowującej wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007–2013 (UMWO);

– konferencji pt. „Dziedzictwo kulturalne – wspólne zadanie” z udziałem Marszałka Województwa Opolskiego i Hetmana Kraju Ołomunieckiego;

– obchodach 89. rocznicy wybuchu III powstania śląskiego (UMWO);

- konferencji inaugurującej projekt pn. „Opening Regional Innovation System in Opolskie Voivodeship II” (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki UMWO);
- uroczystościach z okazji 20. rocznicy pierwszych demokratycznych wyborów do rad gmin w ramach Dnia Województwa Opolskiego z udziałem Marszałka Województwa Opolskiego;
- konferencji pt. „Dialog społeczny w regionie – forum współdziałania z organizacjami pozarządowymi, której organizatorem był Wojewoda Opolski;
- 8 Opolskim Festiwalu Nauki;
- konferencji podsumowującej realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie opolskim „Kapitałni w Opolskiem” (UMWO);
- XV Seminarium Śląskim pt. „Traktaty polsko-niemieckie z 1990 i 1991 r. i ich konsekwencje dla Śląska”, organizowanej przez Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej;
- inauguracji roku akademickiego w: PO, UO, WSZiA, Szkole im. B. Jańskiego, Uniwersytecie Śląskim w Opawie;
- konferencji pt. „Młodzi na rynku pracy”, zorganizowanej przez Wyższą Szkołę Bankową we Wrocławiu;
- V Kongresie Obywatelskim (Warszawa);
- prezentacji projektu „Berlińscy Polacy w Opolu”, realizowanym przez PIN – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Poloników Niemieckich i Wydział Zarządzania Politechniki Opolskiej we współpracy z Podyplomowym Centrum Kształcenia Ustawicznego „Andragog” Szkół Wyższych w Opolu, Restauracją Radiowa, Wydawnictwem „Pergamena”, tygodnikiem polonijnym „Samo Życie”, Polsko-Niemieckim Towarzystwem Literackim Berlin i Verein zur Förderung der Deutsch-Polnischen Literatur Berlin;
- konferencji „Te opolskie dziouchy. Aktywne kobiety – wybór czy konieczność? zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego;
- konferencji upowszechniającej wyniki prac badawczych zrealizowanych w ramach projektu pt. „Opolski system informacji społeczno-gospodarczej (POKL. O8.01.04-16-001/10), Poddziałanie 8.1.4 POKL: Przewidywanie zmiany gospodarczej, zorganizowanej przez Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej Urzędu Marszałkowskiego w Opolu;
- konferencjach „Tarasy przedsiębiorczości. Jak skutecznie promować biznes w nauce? Tarasy przedsiębiorczości II. Skuteczna promocja nauki i biznesu” w projekcie pt. „Strategia skutecznej promocji przedsiębiorczości akademickiej w województwie opolskim”, zorganizowanej przez WSZiA w Opolu.

Ponadto dyrektor uczestniczyła w spotkaniu i wygłosiła wykład dla grona studentów Katedry Studiów Środkowoeuropejskich Technische Universität in Chemnitz; wzięła udział w spotkaniu nt. projektu „Kresowianie na Śląsku po 1945 roku”, realizowanym przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Uniwersytet Opolski, Poli-

technikę Opolską, PIN – Instytut Śląski, Muzeum Śląska Opolskiego, Wojewódzka Bibliotekę Publiczną, władze samorządowe województwa opolskiego; w spotkaniu z okazji jubileuszu 110-lecia Muzeum Śląska Opolskiego oraz w polsko-niemieckiej rozmowie związanej z ukazaniem się książki pt. *Staram się ratować każdego. Życie niemieckiego oficera w listach i dziennikach*, zorganizowanej przez Caritas, Fundację Konrada Adenauera, Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, a także w uroczystej gali przyznania nagród „Mosty Dialogu 2010” na Górze św. Anny.

Bieżące informacje o działalności Instytutu zamieszczane są na stronie internetowej (www.institutslaski.com), którą opiekuje się mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska (redaktor strony) oraz Tomasz Marchut (informatyk).

3.2. Struktura organizacyjna

Pracownicy naukowcy oraz badawczo-techniczni skupieni są – od 1993 r. – w dwóch interdyscyplinarnych zespołach w Zakładzie Badań Historycznych i Niemoconawczych oraz w Zakładzie Badań Regionalnych. W obu zakładach istnieją także mniejsze struktury o statusie pracowni: w ZBHiN jest to Pracownia Badań nad Stosunkami Językowymi oraz Gabinet Książki i Prasy Polskiej w Niemczech (www.polonika.opole.pl), a w ZBR – Centrum Badań Migracji Zagranicznych. W ZBR działa także Komisja Regionalnej Polityki Społecznej Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN.

Z dniem 28.06.2010 r. Biuro Pozyskiwania Środków i Realizacji Badań zostało przekształcone w Pracownię Badań Społecznych Instytutu Śląskiego. Pracownia została powołana jako wspólna inicjatywa PIN – Instytutu Śląskiego i Stowarzyszenia Instytut Śląski na podstawie dwustronnej umowy. W strukturze organizacyjnej PIN – Instytutu Śląskiego wyodrębnione są ponadto biblioteka, archiwum zakładowe, dział księgowości, dział administracji i obsługi oraz dział prawny.

3.3. Działalność naukowa

Tematyczny plan pracy naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu na 2010 r. zaakceptowany przez Radę Naukową PIN – Instytutu Śląskiego w dniu 1.04.2009 r. obejmował 35 tematów badawczych zgrupowanych w 7 głównych blokach problemowych, 3 projekty badawcze (granty) finansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 8 projektów ze środków Unii Europejskiej finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i budżetu państwa, 2 programy zlecone, 19 projektów konferencyjnych i wydawniczych, w tym: 1 projekt konferencyjno-wydawniczy dofinansowany ze środków Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, 3 projekty konferencyjne i 5 wydawniczych realizowanych we współpracy ze Stowarzyszeniem Instytut Śląski.

W Instytucie opracowano 11 niepublikowanych raportów z badań, 8 ekspertyz, 19 recenzji i opinii wydawniczych. Kontynuowano również prace nad monografią Opola pt. „Opole. Dzieje i tradycja miasta”, zbiorowym przedsięwzięciem PIN – Instytutu Śląskiego, Urzędu Miasta Opola, Uniwersytetu Opolskiego i Muzeum Śląska Opolskiego, pod kierunkiem dr. Bernarda Linka.

Co roku w Instytucie przyznawana jest Nagroda im. Jana i Wojciecha Wawrzynków za najlepszą pracę magisterską o problematyce śląskiej. Wręczana jest ona od 1991 r., a ustanowiona została z inicjatywy rodziny Patrona nagrody, przedwojennego działacza Związku Polaków w Niemczech i Związku Akademików Polaków w Niemczech. Od roku 2007 patronat nad tą nagrodą przejęła polska linia rodziny Wawrzynków i od tego czasu nosi nazwę Nagroda im. Jana i Wojciecha Wawrzynków. Od 1998 r. w skład kapituły wchodzi członkowie rodziny Patrona, reprezentanci opolskiego środowiska naukowego oraz przedstawiciel Wojewody Opolskiego, przewodniczy jej Roman Wawrzynek. Ideą nagrody jest motywowanie studentów do podejmowania studiów śląskoznawczych w zakresie nauk humanistycznych i społecznych, a promotorów do prowadzenia tej problematyki na seminariach magisterskich. W dniu 19.05.2010 r. wyłoniono laureata nagrody. Została nim mgr Anita Gronada, autorka pracy „Życie umysłowe i elity intelektualne średniowiecznego Koźła”, której promotorem była prof. dr hab. Anna Pobóg-Lenartowicz z Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego. Ponadto wyróżniono autorów dwóch prac: mgr. Krzysztofa Gawliczka za pracę „Tożsamość górnośląska we współczesnej publicystyce” (promotor prof. dr hab. Michał Lis, UO) i mgr Beatę Janecko za pracę „Kapliczki i krzyże przydrożne w krajobrazie Głogówka” (promotor prof. dr hab. Krystyna Kossakowska-Jarosz, UO). Nagrody wręczono na posiedzeniu Rady Naukowej 9.06.2010 r.

PIN – Instytut Śląski wydaje dwa czasopisma naukowe: „Studia Śląskie” (rocznik wpisany na listę czasopism punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego) i „Śląsk Opolski” (kwartalnik), a także serię wydawniczą „Region and Regionalism” (w wersji anglojęzycznej).

W roku 2010 jako wydawnictwa własne Instytutu opublikowano 14 pozycji o łącznej objętości 192,73 arkuszy wydawniczych, których nakład wyniósł 3,65 tys. egzemplarzy.

W zakresie działalności wydawniczej PIN – Instytut Śląski współpracował w 2010 r. ze Stowarzyszeniem Instytut Śląski, Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej, Politechniką Opolską, Instytutem Socjologii Uniwersytetu Opolskiego, Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego, Komitetem Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk, Komisją Regionalnej Polityki Społecznej PAN, Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Towarzystwem Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu, Osteuropa-Institut w Regensburgu, Stowarzyszeniem Ochrony Poloników Niemieckich, Zakładem Dydaktyki Historii i Wiedzy

o Społeczeństwie Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, Ośrodkiem Kultury „Muza” w Lubinie oraz Ośrodkiem Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie.

W roku 2010 w PIN – Instytucie Śląskim kontynuowana była seria spotkań pod nazwą „Środy w Instytucie Śląskim”, których pomysłodawcą i prowadzącym jest prof. dr hab. Michał Lis, natomiast prace organizacyjne koordynuje dr Maciej Borkowski wraz z mgr Ewą Dawidejt-Jastrzębską. Ze wszystkich spotkań naukowych i konferencji organizowanych przez PIN – Instytut Śląski od roku 2008 został stworzony, usystematyzowany i opisany zbiór cyfrowych zdjęć, który opracował mgr Paweł Sadło. Zdjęcia są dostępne w Bibliotece PIN – Instytutu Śląskiego w katalogu zbiorów specjalnych.

W Pracowni Badań nad Stosunkami Językowymi prowadzone były zajęcia ze studentami filologii polskiej, które polegały na prezentacji metodologii prac nad słownikiem, nauce indeksowania haseł oraz pomocy merytorycznej w zakresie dialektologii.

Doktor B. Linek był opiekunem naukowym innowacyjnego projektu w skali Śląska pt. „Archiwum historii mówionej” realizowanym przez Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej. Celem tego projektu było stworzenie archiwum historii mówionej w postaci strony internetowej www.e-historie.pl oraz podniesienie świadomości historycznej wśród młodych ludzi.

Na zagranicznych wyjazdach i wykładach naukowych w: Lipsku, Marburgu, Opawie, Chemnitz w 2010 r. przebywało 7 osób.

Profesor dr hab. Bogusław Wyderka i dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PIN – IŚ otrzymali w 2010 r. Medal Komisji Edukacji Narodowej, nadany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Profesor dr hab. Michał Lis otrzymał Złoty Medal Uniwersytetu Śląskiego w Opawie – za badania i popularyzację czesko-polskich związków w przeszłości i współczesności. Uroczyste jego wręczenie miało miejsce podczas inauguracji roku akademickiego w październiku 2010 r. w Opawie. Profesor został także wyróżniony tytułem „Przyjaciel Śląska” przyznawanym przez Górnośląskie Towarzystwo Literackie oraz redakcję miesięcznika „Śląsk”.

3.3.1. LICZBOWE EFEKTY PRACY NAUKOWEJ

Informacje zawarte w indywidualnych kwestionariuszach sprawozdawczych z działalności naukowo-badawczej w 2010 r. wykazały wielostronny i zróżnicowany dorobek naukowy poszczególnych zakładów (por. rozdz. 4, 5), a także osiągnięcia pracowników naukowych i badawczo-technicznych.

T a b e l a 3

*Wyniki aktywności naukowej pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu
w 2010 r.*

Formy aktywności	Rok 2010
Awanse naukowe	3
Prace opublikowane akredytowane w PIN – Instytucie Śląskim	91
Prace złożone do druku akredytowane w PIN – Instytucie Śląskim	84
Niepublikowane ekspertyzy i raporty	19
Czynny udział w międzynarodowych konferencjach naukowych	21
Czynny udział w krajowych konferencjach naukowych	27
Czynny udział w regionalnych konferencjach naukowych	38
Naukowe staże, wykłady zagraniczne, międzynarodowe spotkania naukowe	7
Projekty badawcze własne	3
Uczestnictwo w międzynarodowych programach naukowych	2
Uczestnictwo w programach finansowanych z Unii Europejskiej	6
Inne projekty, prace zlecone	16
Projekty konferencyjne i wydawnicze sformułowane w 2010 r.	17

Ź r ó d ł o: Obliczenia własne na podstawie indywidualnych kwestionariuszy sprawozdawczych pracowników.

**3.3.2. PROJEKTY BADAWCZE, PROGRAMY NAUKOWE, PROJEKTY
KONFERENCYJNE, PROJEKTY WYDAWNICZE, EKSPERTYZY, PRACE ZLECONE**

Projekty badawcze własne

1. „Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska” nr NN104224035 (kier. prof. dr hab. Stanisława Sochacka);
2. „Słownik gwar śląskich” nr NN104011337 (kier. prof. dr hab. Bogusław Wyderka);
3. „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięcioleciu 1945–2005” nr NN114226337 (kier. prof. dr hab. Robert Rauziński).

Uczestnictwo w międzynarodowych programach naukowych

1. „Colloquium Opole 2010. Polsko-niemiecki traktat graniczny z 14.11.1990 r. – geneza i skutki” (prof. dr hab. Michał Lis, dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ);
2. Czeskie i polskie społeczeństwo 1918–1938. Socjologiczne refleksje nad kwestiami politycznymi i społecznymi (mgr Anna Bereś).

Uczestnictwo w programach badawczych Unii Europejskiej

1. „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, nr POKL.08.01.02-16-013/08-00 realizowany we współpracy z Politechniką Opolską (lider projektu)

oraz Pro Media Sp. z o.o. (kier. prof. dr hab. Krystian Heffner, zespół: dr Teresa Soldra-Gwiżdż, prof. dr hab. Robert Rauziński, dr hab. Wiesław Drobek, dr Kazimierz Szczygielski, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

2. „Mechanizmy zaradcze względem problemów na rynku pracy w województwie opolskim – analiza w oparciu o przeprowadzone badania i wiedzę ekspercką”, Poddziałanie 8.1.4, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, umowa nr R.U.DRP-0812-45-4/2010 (kier. dr Teresa Soldra-Gwiżdż, zespół: prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Kazimierz Szczygielski, dr Anna Śliz, dr Marek Korzeniowski, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

3. „Kształcenie ustawiczne w województwie opolskim – przeprowadzenie procesu agregacji, opracowanie analizy danych” w ramach projektu „Opolskie obserwatorium rynku pracy”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, Fr. VAT 14/11/2010 (kier. dr Teresa Soldra-Gwiżdż, zespół: mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

4. „Badania statystyczne dotyczące wybranych kompetencji kapitału ludzkiego województwa opolskiego – znajomość języków obcych”, nr DOA/3211/06/2010 (kier. dr Teresa Soldra-Gwiżdż, zespół: Paweł Sadło);

5. „Analiza systemu edukacji w zakresie przedsiębiorczości w Polsce”, finansowanie: INTERREG IVC, YES, EFS, nr R.U.BIW.0812-54-10/10 (kier. dr Teresa Soldra-Gwiżdż, zespół: mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło, mgr Michał Skupiński);

6. „Analiza statystyczna przemysłu i usług w województwie opolskim wraz z mapowaniem”, projekt zrealizowany we współpracy z Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji w Opolu w ramach programu pt. „Klasy – badania warunków funkcjonowania i możliwości rozwoju w województwie opolskim”, realizowanym przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Administracji w Opolu, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, nr II/POKL/8.1.2/2010 (kier. dr Kazimierz Szczygielski, WSZiA, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Grzegorz Sikora).

Inne projekty złożone, prace zlecone

1. „Pola kultury”. Projekt opracowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Opolski Projektor Animacji Kulturalnych w odpowiedzi na konkurs Obserwatorium Kultury, ogłoszony przez Ministerstwo Kultury (mgr Anna Bereś);

2. „Uwarunkowania demograficzne przemian społeczno-gospodarczych w Opolu – rekomendacje dla polityki rozwoju miasta w latach 2010–2020”. Projekt złożony do Urzędu Miasta Opola (kier. prof. dr hab. Robert Rauziński, zespół: dr Kazimierz Szczygielski, dr Teresa Soldra-Gwiżdż, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

3. „Turystyka sentymentalna na Śląsku Opolskim. Ruchy ludności w przestrzeni europejskiej: formy, charakter, perspektywy”. Projekt złożony do Zarządu Województwa Opolskiego w ramach konkursu na „Małe granty dla uczelni województwa

opolskiego na zadania dydaktyczno-naukowe” (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

4. „Organizacja otwartych, cyklicznych spotkań tematycznych pt.: Środy w Instytucie Śląskim”. Projekt złożony do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury w roku 2010 (prof. dr hab. Michał Lis, mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska);

5. „Sektor B+R i otoczenie biznesu a rozwój klastrów w województwie opolskim. Badania FGI”. Projekt złożony w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, mgr Anna Bereś);

6. „Badania sondażowe w sektorze przedsiębiorstw na temat warunków i możliwości rozwoju klastrów w województwie opolskim”. Projekt złożony w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu (dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ, mgr Paweł Sadło);

7. „Analiza statystyczna przemysłu i usług w województwie opolskim wraz z mapowaniem”. Projekt złożony we współpracy z Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji w Opolu do programu pt. „Klustry – badania warunków funkcjonowania i możliwości rozwoju w województwie opolskim”, realizowanym przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Administracji w Opolu, nr II/ POKL/8.1.2/2010 (kier. dr Kazimierz Szczygielski, WSZiA, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Grzegorz Sikora);

8. „Badanie marketingowe usług oferowanych przez firmę producentką Telewizyjne Studio Brawo – organizacja Międzynarodowego Zlotu Ciężarowych Pojazdów Tuningowanych «Master Truck» 2010”. Zleceniodawca: Telewizyjne Studio Brawo. Projekt finansowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu „Bon na innowacje” (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło, mgr Michał Skupiński);

9. „Szkoła przyszłości. Modernizacja kształcenia zawodowego w zakresie umiejętności interpersonalnych w regionie opolskim”. Projekt złożony w WUP w ramach konkursu na projekty innowacyjne testujące 9.2 POKL (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło, mgr Michał Skupiński);

10. „Badanie ewaluacyjne dotyczące oceny barier i problemów w realizacji projektów finansowanych z EFS”. Projekt złożony w Departamencie Polityki Regionalnej i Przestrzennej UMWO (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

11. „Badanie ewaluacyjne dotyczące pogłębionej analizy i oceny adekwatności, skuteczności, efektywności i użyteczności wsparcia udzielonego w ramach RPO WO 2007–2013”. Wycena projektu w odpowiedzi na zapytanie ofertowe złożona w Departamencie Polityki Regionalnej i Przestrzennej UMWO (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż);

12. „Monografia miasta Biała koło Prudnika”. Projekt zamówiony przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji w Białej (prof. dr hab. Michał Lis, dr Maciej Borkowski, dr Marek P. Czaplński);

13. „Kształtowanie obrazu przeszłości w krajobrazie kulturowym Nysy po drugiej wojnie światowej (przekazy symboliczne w sferze publicznej)”. Wniosek o projekt badawczy promotorски złożony do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska);

14. „Górny Śląsk i Ślązacy z polskiego i niemieckiego punktu widzenia (1740–1950)”. Wniosek o projekt badawczy złożony do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (prof. dr hab. Michał Lis, dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ);

15. Przygotowanie dokumentów do projektu pt. „Polonia Antiqua Online”, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Działanie 2.3: Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki, Osi Priorytetowej: Infrastruktura sfery B+R, konsorcjum, lider Uniwersytet Wrocławski (dr Teresa Sółdra-Gwiźdź);

16. „Rewitalizacja budynku PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu i jego otoczenia w celu poprawy jakości bazy edukacyjnej, kulturalnej i społecznej” nr wniosku WND-RPOP. 06.01.00-16-025/10. Projekt złożony do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007–2013 (dr Teresa Sółdra-Gwiźdź, mgr Leokadia Drożdź, mgr Iwona Pawlonka). Warto zaznaczyć, że pierwsza fiszka projektowa do tego programu została złożona w 2007 r.

Ekspertyzy, opinie, recenzje wydawnicze i niepublikowane raporty z badań opracowane w 2010 r.

1. Raport z badań pt. „Szanse i zagrożenia przemian restrukturyzacyjnych przedsiębiorstw. Społeczne tło procesów restrukturyzacyjnych w regionie”, opracowany w ramach projektu pt. „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, nr POKL.08.01.02-16-013/08-00 realizowany we współpracy z Politechniką Opolską (lider projektu) oraz Pro Media Sp. z o.o. (dr Teresa Sółdra-Gwiźdź);

2. Raport z badań pt. „Przedsiębiorstwa jutra (procesy restrukturyzacyjne w regionie opolskim w świetle syntetycznych wyników badań empirycznych). Metaanaliza”, opracowany w ramach projektu pt. „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, nr POKL.08.01.02-16-013/08-00 realizowany we współpracy z Politechniką Opolską (lider projektu) oraz Pro Media Sp. z o.o. (dr Teresa Sółdra-Gwiźdź);

3. Raport z badań pt. „Przestrzeń mentalna przedsiębiorców regionu opolskiego – analiza przestrzenna badań empirycznych opracowywanych przez PIN – Instytut Śląski”, opracowany w ramach projektu pt. „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, nr POKL.08.01.02-16-013/08-00 realizowany we współpracy

z Politechniką Opolską (lider projektu) oraz Pro Media Sp. z o.o. (dr Kazimierz Szczygielski);

4. Raport z badań pt. „Scenariusze przyszłości”, opracowany w ramach projektu pt. „Przedsiębiorstwa jutra – prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, nr POKL.08.01.02-16-013/08-00 realizowany we współpracy z Politechniką Opolską (lider projektu) oraz Pro Media Sp. z o.o. (kier. prof. dr hab. Krystian Heffner, zespół: dr Teresa Sółdra-Gwiźdź, prof. dr hab. Robert Rauziński, dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ, dr Kazimierz Szczygielski, mgr Olaf Gwiźdź);

5. Raport metodologiczny opracowany w ramach projektu pt. „Mechanizmy zaradcze względem problemów na rynku pracy w województwie opolskim – analiza w oparciu o przeprowadzone badania oraz wiedzę ekspercką”, Poddziałanie 8.1.4, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, umowa nr R.U.DRP-0812-45-4/2010 (dr Teresa Sółdra-Gwiźdź, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiźdź, mgr Paweł Sadło);

6. Raport końcowy pt. „Mechanizmy zaradcze względem problemów na rynku pracy w województwie opolskim – analiza w oparciu o przeprowadzone badania oraz wiedzę ekspercką”, opracowany w ramach projektu pt. „Mechanizmy zaradcze względem problemów na rynku pracy w województwie opolskim – analiza w oparciu o przeprowadzone badania oraz wiedzę ekspercką”, Poddziałanie 8.1.4, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, umowa nr R.U.DRP-0812-45-4/2010 (dr Teresa Sółdra-Gwiźdź, prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Kazimierz Szczygielski, dr Anna Śliz, dr Marek Korzeniowski, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiźdź, mgr Paweł Sadło);

7. „Mechanizmy zaradcze względem problemów na rynku pracy w województwie opolskim – analiza w oparciu o przeprowadzone badania oraz wiedzę ekspercką”, prezentacja wyników opracowana w ramach projektu pt. „Mechanizmy zaradcze względem problemów na rynku pracy w województwie opolskim – analiza w oparciu o przeprowadzone badania oraz wiedzę ekspercką” Poddziałanie 8.1.4, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, umowa nr R.U.DRP-0812-45-4/2010 (dr Teresa Sółdra-Gwiźdź, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiźdź, mgr Paweł Sadło);

8. Raport z badań pt. „Kształcenie ustawiczne w województwie opolskim, cz. 2: Raport z badań” opracowany w ramach zamówienia pt. „Przeprowadzenie procesu agregacji, opracowanie analizy danych” w ramach projektu „Opolskie obserwatorium rynku pracy”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, Fr. VAT 14/11/2010 (kier. Teresa Sółdra-Gwiźdź, zespół: mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiźdź, mgr Paweł Sadło);

9. Raport pt. „Badanie statystyczne dotyczące wybranych kompetencji kapitału ludzkiego województwa opolskiego – znajomość języków obcych”. Projekt realizowany dla Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki w ramach projektu systemowego „Opolski system informacji społeczno-gospodarczej”, współfinansowanie:

EFS i z budżetu województwa opolskiego w ramach pomocy technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło);

10. Raport z badań pt. „Analiza systemu edukacji w zakresie przedsiębiorczości w Polsce”, finansowanie: INTERREG IVC, YES, EFS, nr R.U.BIW.0812-54-10/10 (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło, mgr Michał Skupiński);

11. Raport z badania marketingowego usług oferowanych przez firmę producentką Telewizyjne Studio Brawo – organizacja Międzynarodowego Zlotu Ciężarowych Pojazdów Tuningowanych «Master Truck» 2010”. Zleceniodawca: Telewizyjne Studio Brawo. Projekt finansowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu „Bon na innowacje” (mgr Anna Bereś, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Paweł Sadło, mgr Michał Skupiński);

12. Raport z badań pt. „Analiza statystyczna przemysłu i usług w województwie opolskim wraz z mapowaniem”, projekt złożony we współpracy z Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji w Opolu do programu pt. „Klasy – badania warunków funkcjonowania i możliwości rozwoju w województwie opolskim”, realizowanym przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Administracji w Opolu, nr II/ POKL/8.1.2/2010 (dr Kazimierz Szczygielski, WSZA, mgr Olaf Gwiżdż, mgr Grzegorz Sikora);

13. Ekspertyza pt. „Kształcenie ustawiczne w województwie opolskim, cz. 1: Koncepcja teoretyczna, raport z analizy danych zastanych”, opracowana w ramach zamówienia pt. „Kształcenie ustawiczne w województwie opolskim – przeprowadzenie procesu agregacji, opracowanie analizy danych” w ramach projektu „Opolskie obserwatorium rynku pracy”, finansowanie: EFS, POKL, budżet państwa, Fr. VAT 14/11/2010 (dr Teresa Soldra-Gwiżdż, mgr Anna Bereś);

14. Ekspertyza dla Urzędu Gminy Bierawa z dnia 21.01.2010 r. dotycząca niemieckojęzycznych nazw obowiązujących przed 1933 r. (dr Monika Choroś, mgr Łucja Jarczak);

15. Ekspertyza dla Urzędu Gminy Polska Cerekiew z dnia 16.02.2010 r. dotycząca niemieckojęzycznych nazw miejscowości (dr Monika Choroś, mgr Łucja Jarczak);

16. Ekspertyza dla Urzędu Gminy Reńska Wieś z dnia 31.05.2010 r. dotycząca dodatkowych nazw miejscowości w języku niemieckim (dr Monika Choroś, mgr Łucja Jarczak);

17. Ekspertyza pt. „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005”, wykonana w ramach projektu pt. „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005” nr NN114226337 (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Kazimierz Szczygielski, dr Teresa Soldra-Gwiżdż);

18. Dwie ekspertyzy nt. „Ocena propozycji reguł pisowni śląskiej opracowanej przez dr hab. Jolantę Tambor. Zajęcie stanowiska, czy «śląska mowa» to dialekt

języka polskiego czy już język regionalny?”, wykonane na zamówienie Biura Analiz Sejmowych dla Sejmu RP (prof. dr hab. Bogusław Wyderka);

19. *Economic and Social Functions of Polish and Ukrainian Big Cities at the Beginning of the 21st Century*, eds. M. Habrel, T. Marszał, recenzja wydawnicza dla Uniwersytetu Łódzkiego (dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ);

20. *Spatial Development of Polish and Ukrainian Big Cities at the Beginning of the 21st Century*, eds. M. Habrel, T. Marszał, recenzja wydawnicza dla Uniwersytetu Łódzkiego (dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ);

21. S. Fikus, *Niepokorni z Krzyżowej*, recenzja wydawnicza dla Politechniki Opolskiej (prof. dr hab. Joachim Glensk);

22. M. Heller, *Ludność polska na Górnym Śląsku 1848–1918. Zmiany pokoleniowe*, recenzja wydawnicza dla Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej (prof. dr hab. Michał Lis);

23. K. Gelles, *Niemiecka Republika Demokratyczna wobec zachodnich mocarstw*, recenzja wydawnicza dla Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego (prof. dr hab. Michał Lis);

24. „Szkice z dziejów obozów w Lamsdorf/Lambinowicach”, z. 4, pod red. nauk. E. Nowaka, recenzja wydawnicza dla CMJW w Łambinowicach-Opolu (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

25. Opinia polecająca książkę: M. Borkowski, *Gmina żydowska w Opolu w latach 1812–1944*, zgłoszona do Nagrody Historycznej „Polityki” (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

26. *Opole. Dzieje i tradycja miasta*, pod red. B. Linka, K. Tarki, U. Zajązkowskiej, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytut Śląskiego i Urzędu Miasta Opola (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

27. *Colloquium Opole 2009. Od Okrągłego Stołu do obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji. Polacy – Niemcy – Czesi – nowe wątki, nowe relacje*, pod red. M. Lisa, A. Trzcielińskiej-Polus, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

28. *Zjednoczone Niemcy. Polityka zewnętrzna i sprawy ogólnoniemieckie*, pod red. R. Gellesa, „Niemcoznawstwo”, t. 18, recenzja wydawnicza dla Uniwersytetu Wrocławskiego (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

29. A. Nawrocka, R. Kiper, *Francja i Francuzi na Śląsku*, recenzja wydawnicza dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

30. M. Choroś, Ł. Jarczak, *Ludzie i historia w nazwach ulic Opola*, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

31. *Pamięć o kresowych korzeniach tożsamości*, red. ks. A. Hanich, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

32. E. Nowak, Katyń z perspektywy 70 lat, do „Łambinowickiego Rocznika Muzealnego”, t. 33, recenzja wydawnicza artykułu dla CMJW w Łambinowicach–Opolu (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

33. Między Wehrmachtem a SS. Jeńcy wojenni w niemieckich obozach koncentracyjnych, pod red. V. Rezler-Wasielewskiej, recenzja wydawnicza dla CMJW w Łambinowicach–Opolu (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

34. „Śląsk Opolski” 2010, nr 4: Województwo opolskie: administracja i społeczeństwo, pod red. nauk. T. Soldry-Gwiżdż, M. Lisa, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ);

35. M. Choroś, Ł. Jarczak, Ludzie i historia w nazwach ulic Opola, recenzja wydawnicza dla PIN – Instytutu Śląskiego (dr hab. Stanisława Sochacka, prof. PIN – IŚ);

36. „Prace Filologiczne”, t. 60, recenzja wydawnicza dla Uniwersytetu Warszawskiego (prof. dr hab. Bogusław Wyderka);

37. Recenzja dorobku naukowego i pracy habilitacyjnej dr Ireny Jaros na zlecenie Uniwersytetu Łódzkiego (prof. dr hab. Bogusław Wyderka).

Doktor Teresa Soldra-Gwiżdż oraz dr Kazimierz Szczygielski uczestniczyli w pracach zespołu ekspertów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007–2013 oraz brali udział w pracach nad Regionalnym planem działań na rzecz zatrudnienia na 2010 r., przygotowywanym przez WUP w Opolu, a także uczestniczyli w części jego realizacji.

Projekty konferencyjne sformułowane w 2010 r.

1. 8 Opolski Festiwal Nauki (mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska);

2. Historical Regions in the Structures of European Union (prof. dr hab. Krystian Heffner, dr Brygida Solga);

3. Plebiscyt górnośląski i powstania – refleksje z perspektywy 90-lecia (prof. dr hab. Michał Lis, mgr Leokadia Drożdż);

4. Colloquium Opole 2011. Od wojny o granice do dobrego, przyjaznego sąsiedztwa (prof. dr hab. Michał Lis, dr Monika Choroś, dr Bernard Linek);

5. Kształcenie i zatrudnienie absolwentów szkół wyższych na Śląsku (prof. dr hab. Robert Rauziński);

6. Encyklopedia Śląska (dr Teresa Soldra-Gwiżdż);

7. Colloquium Opole 2010. Polsko-niemiecki traktat graniczny z 14.11.1990 r. – geneza i skutki (dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ).

Projekty wydawnicze sformułowane w 2010 r.

1. Ludzie i historia w nazwach ulic Opola (dr Monika Choroś, mgr Lucja Jarczak);

2. „Śląsk Opolski. Środowisko – Społeczeństwo – Gospodarka – Kultura” 2010, nr 1–4 (mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska, dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ);

3. „Śląsk Opolski. Środowisko – Społeczeństwo – Gospodarka – Kultura” 2011: Migracje międzynarodowe a integracja europejska (prof. dr hab. Krystian Heffner, dr Brygida Solga);

4. Ludzie polonijnych mediów w Berlinie (dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PIN – IŚ);

5. Piotr Mordel – polski typograf i bibliofil w Berlinie (dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PIN – IŚ);

6. Województwo opolskie 1950–2010 (prof. dr hab. Michał Lis, mgr Leokadia Drożdż);

7. Colloquium Opole 2010 – Polsko-niemiecki traktat graniczny z 14.11.1990 r. (prof. dr hab. Michał Lis, dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ);

8. Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny (oczywiście socjologów) (prof. dr hab. Krzysztof Frysztacki);

9. Czy koniec Śląska jaki znamy? (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr Teresa Soldra-Gwiżdż, dr hab. Robert Geisler);

10. „Colloquium Opole 2009. Od Okrągłego Stołu do obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji. Polacy – Niemcy – Czesi – nowe wartości, nowe relacje” (prof. dr hab. Michał Lis, dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ).

3.3.3. DZIAŁALNOŚĆ W KOMISJACH PARLAMENTARNYCH, RZĄDOWYCH, KOMITETACH NAUKOWYCH ORAZ RADACH NAUKOWYCH

Pracownicy PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu wchodzili w 2010 r. w skład wielu komisji, komitetów naukowych, rad naukowych oraz rad redakcyjnych czasopism krajowych i zagranicznych.

T a b e l a 4

Działalność pracowników w gremiach parlamentarnych, rządowych i naukowych

Formy działalności	Rok 2010
Działalność w komisjach rządowych	5
Działalność w międzynarodowych komitetach naukowych	2
Działalność w komitetach naukowych	4
Działalność w radach naukowych (z wyjątkiem PIN – Instytutu Śląskiego)	4
Działalność w zespołach, komitetach, radach, kolegiach programowych i redakcyjnych czasopism i serii naukowych	
polskich	21
zagranicznych	3
Członkostwo z wyboru w międzynarodowych stowarzyszeniach naukowych	6
Członkostwo z wyboru w polskich stowarzyszeniach naukowych	12
Honorowe tytuły, odznaczenia, nagrody i wyróżnienia	4

Ź r ó d ł o: Jak w tab. 3.

3.3.4. ORGANIZACJA NAUKOWYCH KONFERENCJI, WYKŁADÓW I PROMOCJI

W roku 2010 PIN – Instytut Śląski był organizatorem lub współorganizatorem następujących konferencji naukowych (międzynarodowych, krajowych, regionalnych):

1. Historical regions in the structures of European Union, Głubczyce–Opawa 22–24.09.2010 r. Organizatorzy: Uniwersytet Łódzki, PIN – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski, Międzynarodowa Unia Geograficzna;

2. Colloquium Opole. Polsko-niemiecki traktat graniczny z 14.11.1990 r. – geneza i skutki, Opole 15.11.2010 r. Organizatorzy: PIN – Instytut Śląski w Opolu, Evangelische Akademie w Berlinie, władze samorządowe miasta Opola. Projekt wspierany przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej;

3. Województwo opolskie 1950–2010, Opole 8.12.2010 r. Organizatorzy: Stowarzyszenie Instytut Śląski, PIN – Instytut Śląski w Opolu;

4. Czy koniec Śląski jaki znamy? Opole 15.12.2010 r. Organizatorzy: Stowarzyszenie Instytut Śląski, PIN – Instytut Śląski w Opolu, Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego, Oddział Opolski Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, Komisja Regionalnej Polityki Społecznej Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN.

W ramach cyklicznych wykładów po nazwą „Środy w Instytucie Śląskim” odbyły się następujące wykłady:

1. Nazwy geograficzne metryką regionu (prof. dr hab. Stanisława Sochacka), Opole 20.01.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

2. Języki zjednoczonej Europy (prof. dr hab. Bogusław Wyderka), Opole 17.02.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

3. Tak zwana repatriacja Polaków z Kresów Wschodnich na Śląsk Opolski (ks. dr hab. Andrzej Hanich, prof. PIN – IŚ), Opole 17.03.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

4. Odra – nieszczęście czy szansa regionu (dr hab. Wiesław Drobek, prof. PIN – IŚ), Opole 28.04.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

5. Badania niemcoznawcze w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu. 20 lat stosunków między zjednoczonymi Niemcami i demokratyczną Polską (dr hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ), Opole 26.05.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

6. Opole w oczach historyków dawniej i dziś (dr hab. Stanisław Senft, prof. PIN – IŚ), Opole 16.06.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

7. Dwujęzyczne tablice z nazwami miejscowości: przejaw demokracji czy źródło nowych konfliktów? (dr Monika Choroś), Opole 20.10.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

8. Polsko-czeskie pogranicze w warunkach układu z Schengen (prof. dr hab. Stanisław Malarski), Opole 17.11.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu;

9. Józef Kokot – w 35. rocznicę śmierci (prof. dr hab. Dorota Simonides, prof. dr hab. Michał Lis), Opole 15.12.2010 r. Organizator: PIN – Instytut Śląski w Opolu.

Ponadto pracownicy PIN – Instytutu Śląskiego okazjonalnie wygłaszali wykłady, przedstawiali prezentacje oraz promowali autorskie książki:

1. Wykład i prezentacja nt.: „Relacje polsko-niemieckie w nazwach miejscowych” dla uczniów szkół licealnych (dr Monika Choroś, mgr Łucja Jarczak), Opole 14.06.2010 r.;

2. Wykład pt.: „Schlesische Ortsnamen und ihre Veränderungen im 20. Jahrhundert” (dr Monika Choroś) na Uniwersytecie w Greifswald 23.11.2010 r.;

3. Wykład dla studentów seminarium onomastycznego (dr Monika Choroś), Lipsk 4.11.2010 r.;

4. Wykład pt.: „O nazwie Nysa i nazwach miejscowości tworzących dzisiejsze miasto” (dr Monika Choroś), Nysa 5.10.2010 r.;

5. Wykład pt.: „Ksiądz Hugon Kwiotek, proboszcz w Prószkowie w latach 1907–1959” (ks. dr hab., Andrzej Hanich, prof. PIN – IŚ) podczas uroczystości nadania imienia ks. Hugona Kwiotka Publicznemu Gimnazjum, Prószków 13.09.2010 r.;

6. Wykład pt.: „Kościół katolicki na Śląsku Opolskim w przejściu z państwowości niemieckiej do polskiej (1945–1946)” (ks. dr hab. Andrzej Hanich, prof. PIN – IŚ), Kluczbork 28.09.2010 r.;

7. Wykład pt.: „Uwarunkowania i przebieg powojennej «repatriacji» Polaków z Kresów Wschodnich na Śląsk Opolski (1945–1946)” (ks. dr hab. Andrzej Hanich, prof. PIN – IŚ), Kluczbork 28.09.2010 r.;

8. Wykład pt.: „Uwarunkowania i przebieg powojennej «repatriacji» Polaków z Kresów Wschodnich na Śląsk Opolski (1945–1946)” – w ramach spotkań z Kresowianami w Muzeum (Willa Caro) (ks. dr hab. Andrzej Hanich, prof. PIN – IŚ), Gliwice 19.11.2010 r.;

9. Wykład dotyczący założeń projektu „Słownik gwar śląskich” oraz poszczególnych etapów procesu leksykograficznego przeprowadzonych w Pracowni Badań nad Stosunkami Językowymi na Śląsku w PIN – Instytucie Śląskim (mgr Anna Jedynak), Opole 14.04.2010 r.;

10. Wykład pt.: „Słownik gwar śląskich” w Zespole Szkół Budowlanych (mgr Anna Jedynak), Brzeg 14.05.2010 r.;

11. Wykład połączony z prezentacją multimedialną pt.: „Określenia nazywające dzieci w gwarach Śląska (I). Formacje opisowe i deminutywno-hipokorystyczne”, w ramach Opolskiego Festiwalu Nauki (dr Marzena Muszyńska), Opole 14.06.2010 r.;

12. Wykład pt.: „Socjologiczny projekt badawczy w praktyce na przykładzie projektu zrealizowanego w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu”. Organizator: Opol-

ski Oddział Polskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego we współpracy z Państwowym Instytutem Naukowym – Instytutem Śląskim w Opolu (mgr Paweł Sadło), Opole 9.03.2010 r.;

13. Wykład pt.: „Portret socjologiczny tatrzańskich turystów. Założenia teoretyczne i metodologiczne”. Organizator: Opolski Oddział Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (mgr Paweł Sadło), Opole 20.05.2010 r.;

14. Wykład pt.: „Social Structure in Poland – Past and Present” na Wydziale Polityk Publicznych Uniwersytetu Śląskiego w Opawie w ramach kursu „Visegrad: Social Thought, Structure and Transformation” (mgr Anna Bereś), Opawa 25.11.2010 r.;

15. Wykład mający na celu zaprezentowanie treści artykułu pt. „Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu w opinii osób zwiedzających (wyniki badań socjologicznych)” podczas spotkania promocyjnego publikacji *Szkice z dziejów obozów w Lamsdorf/Łambinowicach*, z. 4 w CMJW w Łambinowicach–Opolu w siedzibie Muzeum (mgr Anna Bereś), maj 2010 r.;

16. Wykład w ramach promocji książki pt. *Składnia dopełniaczowa czasowników w dawnej i współczesnej polszczyźnie* (t. 1) wraz ze *Słownikiem rekcyjnym* (t. 2, wersja CD) wśród młodzieży szkół średnich (Liceum Ekonomiczne w Legnicy im. S. Żeromskiego) (dr Marzena Muszyńska).

3.4. Współpraca zagraniczna

Stałymi partnerami PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu są Instytut Śląski w Opawie (Republika Czeska), Instytut im. J.G. Herdera w Marburgu/Lahn (RFN), Austriacki Instytut Europy Wschodniej i Południowo-Wschodniej w Wiedniu (Austria), Instytut Geografii Słoweńskiej Akademii Nauk w Ljublanie (Słowenia), Instytut Historii Najnowszej w Monachium (RFN), Uniwersytet w Ostrawie (Republika Czeska), Uniwersytet Śląski w Opawie (Republika Czeska), Uniwersytet w Lipsku (RFN), Uniwersytet w Ljublanie (Słowenia), Akademia Ewangelicka w Görlitz/Jauernick (RFN), Stowarzyszenie Międzyregionalnej Wymiany Kulturalnej w Berlinie (RFN), Instytut Serbołużycki w Budziszynie (RFN). Z placówkami tymi podpisane zostały w poprzednich latach umowy o współpracy naukowej.

3.5. Współpraca krajowa

Współpraca z krajowymi placówkami naukowymi realizowana jest (podobnie jak w przypadku współpracy międzynarodowej) w różnej formie, obejmując wspólne organizowanie konferencji naukowych, wspólną realizację projektów naukowo-badawczych, wymianę tekstów do publikacji we własnych organach publikacyjnych, wydawanie wspólnych materiałów, udział przedstawicieli w gremiach naukowych

i wydawnictwach partnera (rady naukowe, rady redakcyjne), wzajemne recenzowanie tekstów do druku i publikacji, udział recenzencki lub promotorski w przewodach awansowych (doktoraty, habilitacje, profesury), konsultacje i przygotowywanie pisemnych ekspertyz, prowadzenie zamówionych badań naukowych, organizowanie wykładów gościnnych i odczytów itp. W zależności od rodzaju partnera współpraca może obejmować jeden z wyżej wspomnianych, niektóre z nich, a niekiedy nawet wszystkie aspekty.

3.5.1. INNE FORMY AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ, POPULARYZACJA WYNIKÓW BADAŃ

W roku 2010 dodatkowa aktywność naukowa i popularyzatorska pracowników PIN – Instytutu Śląskiego przybrała kilka zróżnicowanych form. Podobnie jak w latach ubiegłych, najbardziej popularnymi były: wykłady, odczyty, spotkania naukowe oraz publikacje artykułów i stałych felietonów historycznych w prasie, a ponadto pracownicy Instytutu gościli często w radiu i regionalnej TV, prezentując wypowiedzi, wywiady i komentarze.

Pracownicy Instytutu przygotowywali recenzje wydawnicze, recenzje projektów badawczych, byli powoływani jako recenzenci w pracach awansowych – doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich. Konsultowali projekty badawcze przygotowywane w regionie. Ponadto uczestniczyli w promocji wydawnictw naukowych w regionie, kraju, a także za granicą.

W ramach współpracy z administracją rządową i samorządową pracownicy Instytutu uczestniczyli w rozlicznych gremiach: Radzie Programowo-Technicznej ds. Opolskiego Systemu Informacji Przestrzennej, Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody, Radzie Kształcenia Ustawicznego Urzędu Marszałkowskiego w Opolu, Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej oraz zespole ekspertów Urzędu Marszałkowskiego ds. opracowania kryteriów doboru projektów kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013.

Ekspertem w dziedzinie „Dziedzictwo kulinarne” Zespołu ds. Produktu Tradycyjnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego jest prof. dr hab. Stanisława Sochacka.

Magister Anna Bereś brała udział w projekcie finansowanym przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej w ramach Czesko-Polskiego Forum pt. „Česká a polská společnost 1918–1938. Sociologické reflexe politických a sociálních problémů” we współpracy z Dusanem Janákiem z Wydziału Polityk Publicznych Uniwersytetu Śląskiego w Opawie. Była również współautorką koncepcji badań, realizacji części badań i artykułu pt. „Obsahová analýza českých a polských meziválečných časopisů. Příspěvek ke srovnávacím dějinám sociologie ve střední Evropě”.

W ramach 8. Opolskiego Festiwalu Nauki mgr Anna Bereś i mgr Olaf Gwiżdż przygotowali koncepcję badań, koordynowali realizację badań sondażowych pt.:

„Pomniki i rzeźby w miejskiej przestrzeni Opola” oraz przygotowali komentarz wyników i opracowali draft dla uczestników spotkania pt. „Dyskusja przedstawicieli administracji samorządowej oraz instytucji kultury (z udziałem mieszkańców miasta) na temat przestrzeni miejskiej Opola”.

Doktor Maciej Borkowski przeprowadził konsultacje merytoryczne mapy *Judaica Opola*. Autor mapy: ks. prof. dr hab. Stanisław Rabiej (Katedra Jean Monnet Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego).

Magister Ewa Dawidejt-Jastrzębska koordynowała przygotowanie potrzebnej dokumentacji i zgłoszenie dwóch książek do Nagrody Historycznej „Polityki”: Maciej Borkowski, *Gmina żydowska w Opolu w latach 1812–1944* oraz Andrzej Hanich, *Dekanaty i parafie Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1946*.

Magister Olaf Gwizdz opracował i złożył w ramach projektu ORIS „Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship”, realizowanego przez Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki, informacji o potencjalnym zakresie usług, jakie PIN – Instytut Śląski może świadczyć dla przedsiębiorstw. Celem ORIS jest m.in. bardziej efektywne wykorzystanie wiedzy i potencjału B+R w regionie oraz transfer wiedzy eksperckiej do regionalnego systemu innowacji na Opolszczyźnie.

Doktor Teresa Sołdra-Gwizdz przygotowała wraz z dr. Kazimierzem Szczygielskim propozycję zakresu współpracy PIN – Instytutu Śląskiego w realizacji projektu międzynarodowego pt. „Atlas pogranicza polsko-czeskiego”, którego liderem jest Uniwersytet Wrocławski. Ponadto, koordynowała prace organizacyjne dotyczące międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Encyklopedia Śląska”, przygotowywanej we współpracy z Międzynarodowym Centrum Studiów Śląskich przy Konferencji Rektorów Uniwersytetów Śląskich oraz uczestniczyła w pracach nad projektem pt. „Encyklopedia Śląska”, przygotowywanym we współpracy z Międzynarodowym Centrum Studiów Śląskich przy Konferencji Rektorów Uniwersytetów Śląskich, liderem tego projektu jest Uniwersytet Śląski. Dyrektor Teresa Sołdra-Gwizdz prowadziła również negocjacje i zawarcie umowy z Urzędem Miasta Biała dotyczące napisania „Monografii miasta Biała” oraz zarządzała tym projektem.

3.6. Plan pracy w zakresie działalności statutowej oraz zamierzenia badawcze i organizacyjne na rok 2011

Tematyczny plan pracy naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu na 2011 r. (po korekcie) obejmuje 31 tematów badawczych, zgrupowanych w siedmiu głównych blokach problemowych. Został on zaakceptowany przez Radę Naukową PIN – Instytutu Śląskiego w dniu 9.06.2010 r.

I. Dzieje Śląska Opolskiego od XVIII w. jako obszar styku kultur,

II. Studia nad językiem mieszkańców Górnego Śląska jako element dziedzictwa narodowego Polski,

III. Kulturowe i narodowo-etniczne konteksty pogranicza,

IV. Współczesne stosunki polsko-niemieckie i polsko-czeskie ze szczególnym uwzględnieniem Śląska,

V. Śląskie regiony w tworzeniu europejskiej gospodarki i społeczeństwa,

VI. Procesy przekształceń struktur administracyjnych, ludnościowych i gospodarczych Śląska oraz innych ziem Nadodrza w aspekcie procesów integracyjnych z Unią Europejską,

VII. Współczesne metody badania zjawisk przestrzennych.

Przewidziano także kontynuacje wieloletnich projektów badawczych – grantów „Słownik gwar śląskich” (kier. prof. dr hab. Bogusław Wyderka) oraz „Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska” (kier. prof. dr hab. Stanisława Sochacka) oraz prac w ramach projektu pt. „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005” (kier. prof. dr hab. R. Rauziński), a także w projekcie POKL pt. „Sektor B+R i otoczenie biznesu a rozwój klastrów w województwie opolskim. Badania FGI” (kier. dr Teresa Sołdra-Gwiżdż).

W przyszłym roku planujemy dalszy rozwój prac badawczych oraz rozwój kadry naukowej uzależniony jednak od sytuacji finansowej placówki. Konieczna będzie także kontynuacja prac nad tworzeniem archiwum zakładowego, którego posiadanie jest wymogiem ustawowym.

*Leokadia Drożdż
Teresa Sołdra-Gwiżdż*

4. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU BADAŃ HISTORYCZNYCH I NIEMCOZNAWCZYCH W 2010 ROKU

W Zakładzie Badań Historycznych i Niemcoznawczych w 2010 r. pracowało 19 pracowników. Trzy osoby uzyskały awans naukowy. Dnia 16 marca 2010 r. dr Aleksandra Trzcielińska-Polus na podstawie oceny ogólnej dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej *Polska na forum Bundestagu (1990–2002). Współkształtowanie przez parlament związkowy polityki zagranicznej Niemiec w kontekście procesu integracji europejskiej* uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Dnia 10 czerwca 2010 r. mgr Monika Choroś na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt. „Nazwy złożone w toponimii śląskiej” oraz po złożeniu wymaganych egzaminów uzyskała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Postanowieniem z dnia 7 października 2010 r. dr hab. Wandzie Musiałik nadano tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych.

W grupie pracowników Zakładu Badań Historycznych i Niemcoznawczych znajdowało się czterech profesorów tytularnych, sześciu doktorów habilitowanych na stanowisku profesora PIN – IS, pięciu doktorów na stanowisku adiunkta oraz dwóch magistrów na stanowisku asystenta i dwóch pracowników badawczo-technicznych, a funkcję sekretarza naukowego Instytutu pełniła mgr Leokadia Drożdż. Na urlopie bezpłatnym przebywały dwie osoby.

Praca badawcza pracowników Zakładu koncentrowała się w czterech blokach tematycznych:

I – *Dzieje Śląska Opolskiego od XVIII wieku z punktu widzenia historii politycznej, gospodarczej i społecznej*, w ramach którego realizowano 7 tematów badawczych;

II – *Studia nad językiem mieszkańców Górnego Śląska* – 4 tematy;

III – *Kulturowe konteksty pogranicza* – 3 tematy;

IV – *Współczesne stosunki polsko-niemieckie i polsko-czeskie ze szczególnym uwzględnieniem Śląska* – 5 tematów.

W Zakładzie nadal realizowano długoletnie granty: *Słownik gwar śląskich*, prowadzony przez prof. dr. hab. Bogusława Wyderkę oraz *Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska*, nad którym pracował zespół prof. dr. hab. Stanisławy Sochackiej. Doktor Maciej Borkowski wspólnie z dr. Markiem P. Czaplińskim na zlecenie Urzędu Miejskiego w Białej przygotowują monografię miasta Biała. Doktor

Monika Choroś i mgr Łucja Jarczak pozyskały dofinansowanie z Urzędu Miasta Opola oraz od prywatnych przedsiębiorców na publikację pt. *Ludzie i historia w nazwach ulic Opola*. Magister Ewa Dawidejt-Jastrzebska przygotowała wniosek projektu badawczego promotorskiego pt. „Kształtowanie obrazu przeszłości w krajobrazie kulturowym Nysy po drugiej wojnie światowej (przekazy symboliczne w sferze publicznej)” do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Niestety wniosek nie uzyskał finansowania. Ponadto wspólnie z dr hab. Wiesławem Drobkim, prof. PIN – IŚ, opracowała wniosek i uzyskano dofinansowanie na wydanie kwartalnika „Śląsk Opolski. Środowisko – Społeczeństwo – Gospodarka – Kultura” 2010, nr 1–4 w ramach konkursu „Opolskie kwitnące – kreowanie i kształtowanie pozytywnego wizerunku regionu”, ogłoszonego przez Departament Współpracy z Zagranicą Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego.

Dwa projekty wydawnicze: „Województwo opolskie 1950–2010” i „Colloquium Opole 2010. Polsko-niemiecki traktat graniczny z 14 listopada 1990 r.” przygotowała prof. dr hab. Michał Lis wspólnie z mgr Leokadią Drożdż. Wspólnie opracowali również projekt konferencyjny nt. „Plebiscyt górnośląski i powstania – refleksje z perspektywy 90-lecia”. Doktor hab. Maria Kalczyńska, prof. PIN – IŚ złożyła projekt: „Berlińscy Polacy w Opolu”, składał się on z opracowania i wydania książki: *Ludzie polonijnych mediów w Berlinie (Opole–Berlin 2010)*. Projekt pt. „Górny Śląsk i Ślązacy z polskiego i niemieckiego punktu widzenia (1740–1950)” złożyli również prof. dr hab. Michał Lis wspólnie z dr hab. Aleksandrą Trzcielińską-Polus, prof. PIN – IŚ do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Doktor Bernard Linek był opiekunem naukowym innowacyjnego w skali Śląska projektu pt. „Archiwum historii mówionej”. Celem projektu było stworzenie archiwum historii mówionej w postaci strony internetowej www.e-historie.pl oraz podniesienie świadomości historycznej wśród młodych ludzi. „Archiwum historii mówionej” to największy w Polsce zbiór (ok. 3,5 tys. nagrań audio i 90 wideo) relacji biograficznych oraz innych archiwalnych świadectw, obejmujących niemal cały wiek XX.

Na stypendiach i wyjazdach zagranicznych przebywali: dr Bernard Linek na stypendium badawczym w Marburgu, a także prof. dr hab. Stanisława Sochacka, dr Monika Choroś i mgr Łucja Jarczak, które gościły na wyjeździe studyjnym w Lipsku (25 październik–12 listopad 2010 r.) w Deutsch-Slawische Namenforschung Uniwersytetu Lipskiego oraz w Saksońskiej Akademii Nauk.

Zakład Badań Historycznych i Niemcoznawczych rokrocznie organizuje międzynarodową sesję naukową w ramach Colloquium Opole. Doktor hab. Aleksandra Trzcielińska-Polus, prof. PIN – IŚ złożyła projekt na wydanie książki, na którą składają się m.in. materiały z poprzedniej konferencji pt. „Colloquium Opole 2009. Od Okrągłego Stołu do obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji. Polacy – Niemcy – Czesi – nowe wartości, nowe relacje”. Projekt złożony został do Fun-

dacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Pani profesor przygotowała również projekt następnej międzynarodowej konferencji pt. „Colloquium Opole 2010. Polsko-niemiecki traktat graniczny z 14 listopada 1990 r. – geneza i skutki”.

W ramach Zakładu kontynuuje działalność Gabinet Książki i Prasy Polskiej w Niemczech, który prowadzi dr hab. Maria Kalczyńska, prof. PIN – IŚ. W ramach Gabinetu w Salonie pod Pegazem odbyły się spotkania z: Agnieszką Łakomy – doktorantką z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Bernhardem Kwoką – bibliotekarzem z Martin Opitz Bibliothek z Herne, Ewą Marią Slaską – dziennikarką polonijną z Berlina i Arkadiuszem Kuglerem – bibliotekarzem z Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Zakład Badań Historycznych i Niemcoznawczych coraz szerzej włącza się w realizację Opolskiego Festiwalu Nauki, organizowanego przez opolskie uczelnie. Koordynatorem działań PIN – Instytutu Śląskiego jest mgr Ewa Dawidejt-Jastrzębska. W ramach 8 Opolskiego Festiwalu Nauki Gabinet Książki i Prasy Polskiej w Niemczech zorganizował prezentację swoich zbiorów pt. „Czy znamy polonika niemieckie?”. Ponadto Zakład wspólnie z Biurem Pozyskiwania Środków i Realizacji Badań PIN – Instytutu Śląskiego wziął udział w dyskusji przedstawicieli administracji samorządowej oraz instytucji kultury na temat przestrzeni miejskiej Opola. W ramach Festiwalu odbyły się także wykłady: „Gmina żydowska w Opolu w latach 1812–1944” (dr Maciej Borkowski); „Relacje polsko-niemieckie w nazwach miejscowych” (dr Monika Choroś, mgr Łucja Jarczak); „O słowniku gwar śląskich” (mgr Anna Jedynak); „Określenia nazywające dzieci w gwarach Śląska” (dr Marzena Muszyńska).

Doktor M. Muszyńska przygotowała również promocję autorskiej książki pt. *Składnia dopełniaczowa czasowników w dawnej i współczesnej polszczyźnie* (t. 1) wraz ze *Słownikiem rekcyjnym* (t. 2, wersja CD) wśród młodzieży szkół średnich.

W grudniu zorganizowano sesję naukową poświęconą województwu opolskiemu w latach 1950–2010, w której uczestniczyli pracownicy Zakładu. Należy również uwzględnić zaangażowanie osób zatrudnionych w Zakładzie w zakresie przygotowania wykładów, prelekcji dla urzędów państwowych, samorządowych, kombatan-tów, miłośników regionów, a także wykładów dla studentów i to często w językach obcych. Tego rodzaju działalność podejmowana jest ze względu na zapotrzebowanie społeczne, ale także dla zobrazowania roli PIN – Instytutu Naukowego w Opolu jako placówki naukowej i ukazania jej profilu badawczego społeczeństwu Śląska Opolskiego i zagranicznym gościom. Ważna jest także działalność dotycząca propagowania nauki wśród młodzieży.

W Zakładzie podejmowane są prace nad kolejnymi edycjami Konkursu o Nagrodę im. Jana i Wojciecha Wawrzyńków na najlepszą pracę magisterską dotyczącą Śląska, w którym udział biorą zgłoszone przez promotorów prace z opolskich i pozaopolskich uczelni.

Ważną rolę w Zakładzie odgrywa także działalność ekspercka. Ekspertyzy dotyczące niemieckojęzycznych nazw miejscowości dla: Urzędu Gminy Bierawa, Urzę-

du Gminy Polska Cerekiew, Urzędu Gminy Reńska Wieś przygotowały dr Monika Choroś wspólnie z mgr Łucją Jarczak.

W roku 2010 pracownicy Zakładu byli autorami lub współautorami 3 pozycji zwartych, ponad 40 artykułów naukowych w czasopismach i monografiach, napisali 11 tekstów popularnonaukowych i 15 recenzji oraz zredagowali 6 pozycji zwartych. Do druku oddano ponad 50 tekstów naukowych, głównie były to artykuły przesłane do redakcji czasopism naukowych, a także części monografii. Pracownicy Zakładu utrzymali w 2010 r. wysoką aktywność na rynku naukowym. Liczba wystąpień (udziału w konferencjach naukowych) była bardzo wysoka, sięgająca prawie 40 udziałów.

Pracownicy Zakładu uczestniczyli także w pracach gremiów redakcyjnych czasopism naukowych wydawanych przez PIN – Instytut Śląski w Opolu: „Studia Śląskie”, „Śląsk Opolski”, ale także poza Instytutem: „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie”, „Górnośląskie Studia Socjologiczne”. „Časopis Slezského Zemského Muzea”. Odnotować należy również aktywność osób zatrudnionych w Zakładzie w zakresie opiniowania pojedynczych artykułów zleczanych przez redakcje czasopism, a często całych numerów. Z prośbą o recenzje wydawnicze zwracają się do pracowników Zakładu wydawnictwa uczelniane oraz inne placówki naukowe. Świadczy to o zaufaniu względem merytorycznych umiejętności naszych pracowników.

Pracownicy Zakładu są także członkami: Rady Naukowej PIN – Instytutu Śląskiego, Stowarzyszenia Instytut Śląski, senatów i rad wydziałów opolskich uczelni, Rady Naukowej Muzeum Czynu Powstańczego na Górze św. Anny, Rady Konsultacyjnej przy Instytucie Historii Uniwersytetu Śląskiego w Opawie, Polskiego Towarzystwa Językoznawczego. Są członkami: Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, opolskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, Polskiego Towarzystwa Politologicznego, a także pozaopolskich środowisk naukowych: Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego, Komisji Onomastycznej PAN, Komisji Historycznej PAN, Oddział w Katowicach, Polsko-Czeskiej i Polsko-Słowackiej Komisji PAN w Katowicach, Komisji Historyczno-Literackiej PAN, Oddział w Katowicach, Komisji Prasoznawczej PAN, Oddział w Krakowie.

*Michał Lis
Leokadia Drożdż*

5. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU BADAŃ REGIONALNYCH W 2010 ROKU

Zakład Badań Regionalnych na koniec roku 2010 liczył 14 pracowników, w tym 4 osoby pracowały w ramach Pracowni Badań Społecznych, kierowanej przez mgr Annę Bereś.

W grupie pracowników znajduje się dwóch profesorów, dwóch doktorów habilitowanych (na stanowisku profesora PIN – Instytutu Śląskiego), sześciu doktorów (na stanowisku adiunkta) oraz pięć osób ze stopniem magistra. Skala formalnego związania z Zakładem (Instytutem) poszczególnych pracowników była w dalszym ciągu zróżnicowana – od zaangażowania na pełnym etacie, poprzez zatrudnienie w wymiarze pół etatu (prof. dr hab. Robert Rauziński, dr hab. Stanisław Koziarski, prof. PIN – IS, dr Marek Zawadka).

Praca badawcza pracowników Zakładu koncentrowała się na obszarze trzech bloków tematycznych, zgodnie z planem pracy PIN – Instytutu Śląskiego zatwierdzonym przez Radę Naukową. Były to:

I – *Teraźniejszość i przyszłość Śląska w perspektywie socjologicznej,*

II – *Procesy przekształceń struktur administracyjnych, ludnościowych i gospodarczych Śląska oraz innych ziem Nadodrza w aspekcie procesów integracyjnych z Unią Europejską,*

III – *Współczesne metody badań zjawisk przestrzennych.*

W ramach realizacji ustalonych w latach poprzednich naukowych zadań statutowych (badania indywidualne i zbiorowe) działalność pracowników Zakładu Badań Regionalnych w roku sprawozdawczym 2010 była kontynuacją dotychczasowych kierunków prac, z korektą wynikającą ze wskazań Rady Naukowej oraz wpływającą ze współpracy zewnętrznej.

Efektom działalności naukowej są publikacje pracowników Zakładu, sięgające w okresie sprawozdawczym (łącznie z redakcjami naukowymi) 49 pozycji. Spadek liczby publikacji w roku 2010 wynikał z wielu okoliczności – kończenia prac rozpoczętych wcześniej, mniejszej liczby nowych propozycji badawczych, a także z faktu ukończenia realizacji grantów badawczych.

Pracownicy Zakładu Badań Regionalnych zmniejszyli nieco w 2010 r. wysoką aktywność na rynku naukowym. Liczba wystąpień (udziału w konferencjach naukowych) zarówno na obszarze regionu, a także poza nim (m.in. konferencje międzynarodowe) pozostaje jednak bardzo wysoka, sięgając 47 udziałów, w tym 12 na

konferencjach o statusie konferencji międzynarodowej, najczęściej z referatem, ale także jako prowadzący obrady lub przewodniczący sekcji obrad.

Ważnym, perspektywicznym nurtem działań Zakładu było pozyskiwanie i realizacja grantów, finansowanych m.in. ze środków Unii Europejskiej, a dotyczących istotnych problemów regionalnych. Do działań tych należy zaliczyć realizację dużego zadania badawczego: „Badanie umiejętności praktycznych absolwentów określonych typów szkół zawodowych wśród organizacji przedsiębiorców i pracodawców województwa opolskiego” – uzyskanego w wyniku wygrania konkursu na realizację Działania 9.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Opolu (nr umowy POKL.092.00-16-004/08-00). Kolejnym działaniem są prace w ramach projektu „Przedsiębiorstwa jutra. Prognozowanie trendów rozwojowych w województwie opolskim”, realizowanego w partnerstwie z Politechniką Opolską (lider projektu) oraz spółką Pro Media Sp. z o.o. (partner), w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (nr umowy POKL.08.01.02-16-013/08-00).

Ważne dla profilu prac badawczych prowadzonych w Zakładzie było kontynuowanie badań w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na temat „Przesiedleńcy z dawnych kresów Rzeczypospolitej w strukturze demograficznej i społecznej Śląska Opolskiego w sześćdziesięciolecie 1945–2005” (nr umowy NN114226337 – kierownik projektu prof. dr hab. Robert Rauziński).

Rok 2010 przyniósł utrzymanie pozycji pracowników Zakładu w zakresie wsparcia działań sfery publicznej, zwłaszcza samorządu województwa. Należy podkreślić istotny udział pracowników Zakładu jako ekspertów w obszarze problematyki rozwoju regionu w wielu kwestiach wymagających refleksji naukowej. Udział ten zaznacza się w formie uczestnictwa w pracach instytucji doradczo-opiniujących, w tym udział dr Teresy Söldry-Gwizdź jako członka w Radzie Kształcenia Ustawicznego przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego, dr Teresy Söldry-Gwizdź i dr. Kazimierza Szczygielskiego jako członków w grupie ekspertów Urzędu Marszałkowskiego do prac związanych z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2007–2013, dr. Kazimierza Szczygielskiego jako członka Rady Społeczno-Naukowej Opolskich Parków Krajobrazowych (od 2010 r.), prof. dr. hab. Krystiana Heffnera jako przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej oraz dr. Kazimierza Szczygielskiego jako członka tej Komisji. Od roku 2008 prof. dr hab. Krystian Heffner i dr Kazimierz Szczygielski są członkami Komisji ds. Planowania Regionalnego, a dr Kazimierz Szczygielski jest członkiem Zespołu Doradców Marszałka Województwa, natomiast prof. dr hab. Robert Rauziński i dr Brygida Solga są członkami Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Opolu.

Znacząca jest także pozycja pracowników jako członków określonych korporacji naukowych: Komitetu Nauk o Pracy i Polityki Społecznej PAN, Komitetu Nauk Demograficznych PAN, Sekcji Nauk Prawnych PAN, Komisji Filozofii i Socjologii

PAN, Komisji Regionalnej Polityki Społecznej Komitetu Nauk o Pracy i Polityki Społecznej PAN, Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Demograficznego, Komisji Geografii Komunikacji Polskiego Towarzystwa Geograficznego w Warszawie, IGU Commission on Geography and Public Policy (Berno, Szwajcaria), Regional Science Association (Durham), European Science Foundation (Strasbourg), Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN. W roku 2010 członkami Rządowej Rady Ludnościowej pozostawali (powołani w 2006 r.) prof. dr hab. Robert Rauziński oraz dr Kazimierz Szczygielski.

Należy zaznaczyć również udział pracowników Zakładu Badań Regionalnych w komitetach i radach redakcyjnych wielu liczących się w środowisku naukowym czasopism krajowych („Biuletyn KPZK PAN”, „Studia KPZK PAN”, „Wieś i Rolnictwo” IRWiR PAN, „Studia Śląskie”, „Śląsk Opolski”, „Zeszyty Lubińskie”) oraz wydawanych w języku angielskim („Journal of Economics and Management”, „Bulletin of Geography”).

*Kazimierz Szczygielski
Brygida Solga*

6. BIBLIOTEKA PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO. SPRAWOZDANIE Z PRACY W 2010 ROKU

I. Gromadzenie i opracowanie zbiorów

1. Wydawnictwa zwarte

Stan księgozbioru w dniu 31 XII 2009 r.	56 236 wol.
W 2010 r. przybyło	343 wol.
Wykreślono z inwentarza	0 wol.
Stan w dniu 31 XII 2010 r.	56 579 wol.

Przybytki książek według sposobu nabycia:

Ogółem 343 wol., w tym kupno – 46 wol., wymiana – 165 wol. (w tym 36 z zagranicy), dary – 132 wol.

Wartość książek: zakupionych – 1771,08 zł, otrzymanych w ramach wymiany – 5271,60 zł oraz darów – 2631,00 zł.

2. Czasopisma

Stan w dniu 31 XII 2009 r.	22 907 tomów
W 2010 r. przybyło	216 tomów
Wykreślono z inwentarza	0 tomów
Stan w dniu 31 XII 2010 r.	23 123 tomów

W 2010 r. biblioteka otrzymywała 151 tytułów czasopism bieżących (w tym 32 zagraniczne).

Czasopisma według sposobu nabycia:

Ogółem 151 tytułów, z tego kupno – 52 (w tym 7 zagranicznych), dary – 41 (w tym 7 zagranicznych), wymiana – 58 (w tym 18 zagranicznych).

Na prenumeratę i zakup czasopism wydano 8585,32 zł.

Wartość czasopism otrzymanych w darze wyniosła 1332,60 zł (w tym z zagranicy 301,00 zł) oraz w ramach wymiany – 3697,75 zł (w tym 1185,00 zł z zagranicy).

3. Zbiory specjalne

a. Kartografia

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 747 mapy oraz 118 map rękopiśmiennych.

W 2010 r. przybyły 3 mapy o wartości 48 zł.

Stan w dniu 31 XII 2010 r. – 750 map oraz 118 map rękopiśmiennych.

b. Rękopisy

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 7164 teczek.

W 2010 r. przybyło 77 teczek.

Wykreślono z inwentarza – 1 teczkę.

Stan w dniu 31 XII 2010 r. – 7240 teczek.

c. Ikonografia

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 3923 pozycje fotografii oraz 365 pozycje (1462 klatki) negatywów.

W 2010 r. przybyło 11 pozycje fotografii.

Wykreślono z inwentarza – 2 pozycje fotografii.

Stan w dniu 31 XII 2010 r. – 3932 pozycje fotografii oraz 365 pozycje (1462 klatki) negatywów.

d. Mikrofilmy

Stan w dniu 31 XII 2010 r. – 386 zwojów.

e. Dokumenty elektroniczne

Stan w dniu 31 XII 2009 r. – 94 sztuki.

W 2010 r. przybyło 3 szt. o wartości 95 zł.

Stan w dniu 31 XII 2010 r. – 97 sztuk.

II. Udostępnianie

1. Czytelnicy

Z biblioteki korzystało 32 pracowników PIN – Instytutu Śląskiego oraz 540 osób spoza Instytutu.

2. Wypożyczalnia miejscowa

Wypożyczono 416 wol. wydawnictw zwartych i czasopism oraz 167 teczek rękopisów.

3. Czytelnia

Od dnia 19 V 2010 do 18 VI 2010 r. czytelnia była nieczynna dla osób z spoza PIN – Instytutu Śląskiego w związku ze zgromadzonym w niej księgozbiorem z piwnicy z powodu zagrożenia powodziowego i z późniejszym jego porządkowaniem po ustąpieniu zagrożenia. W pozostałym czasie była dostępna trzy dni w tygodniu.

Zarejestrowano 1444 odwiedzin. W czytelni udostępniono 2398 wol.

wydawnictw zwartych i ciągłych, 2662 jednostek czasopism bieżących oraz

558 jednostek zbiorów specjalnych (rękopisy, mapy i mikrofilmy).

4. Wypożyczalnia międzybiblioteczna

Wypożyczono 4 wol. wydawnictw zwartych i 27 zwojów mikrofilmów.

Sprowadzono 73 wol. wydawnictw zwartych (w tym z bibliotek zagranicznych 3 wol.), 13 wol. wydawnictw ciągłych, 16 zwojów mikrofilmów dla pracowników PIN – Instytutu Śląskiego.

5. W czytelni wykonano 5286 odbitek kserograficznych.

III. Wymiana

Biblioteka przekazała w ramach wymiany 21 tytułów wydawnictw zwartych (281 wol., w tym 113 dla odbiorców zagranicznych) oraz 1 tytuł wydawnictwa ciągłego („Śląsk Opolski”) – 92 wol. (w tym 10 dla odbiorców zagranicznych). Wartość przekazanych wydawnictw – 9611,90 zł.

Wymianę prowadzono z 64 instytucjami (w tym z 23 zagranicznymi).

IV. Opracowanie, informacja

1. Udzielano na bieżąco informacji bibliograficznych i bibliotecznych (w tym 92 telefonicznych).
2. Prowadzono dokumentację wycinków prasowych dotyczących PIN – Instytutu Śląskiego oraz mniejszości niemieckiej w Polsce. Wycinki pozyskiwano przeglądając prasę dostępną w bibliotece.
3. Aktualizowano komputerową bazę danych wydawnictw PIN – Instytutu Śląskiego.
4. Gromadzono materiały do bibliografii publikacji pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w 2010 r.
5. Prowadzono na bieżąco katalog komputerowy w systemie SOWA oraz uzupełniono go o 488 opisów książek ze starego zasobu.

V. Sprawy inne

1. W dniu 18 V 2010 r. z powodu zagrożenia powodziowego pracownicy PIN – Instytutu Śląskiego przenieśli część książek – ok. 5 tys. z magazynu znajdującego się w piwnicy do czytelni.
2. W Bibliotece PIN – Instytutu Śląskiego można korzystać z Wirtualnej Biblioteki Nauki. Jest to projekt realizowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (istnieją następujące bazy: Elsevier, Springer, Web of Science).

3. W ramach Opolskiego Festiwalu Nauki biblioteka zorganizowała w dniu 14 VI 2010 r. wystawę pt. „Z cennych zbiorów Biblioteki PIN – Instytutu Śląskiego”, prezentując starodruki oraz część wartościowych dziewiętnastowiecznych książek. Biblioteka zorganizowała także okolicznościowe wystawy pt. „60 lat województwa opolskiego w wybranych wydawnictwach PIN – Instytutu Śląskiego i Wydawnictwa Instytut Śląski”, wystawę fotografii pt. „Colloquium Opole 2009” oraz przedstawiła wybrane pozycje z dorobku naukowego śp. prof. zwyczajnego dra hab. Karola Fiedora (1927–2010) i docenta dra Zbyszko Bednorza (1913–2010).
4. Konserwator dzieł sztuki mgr Małgorzata Grocholska dokonała na potrzeby biblioteki wstępnej wyceny prac konserwatorskich zespołu starych druków będących własnością Biblioteki PIN – Instytutu Śląskiego.
5. Biblioteka otrzymała 1 tys. zł darowizny na zakup książek od Banku Spółdzielczego „Banku Rolników” w Opolu.
6. Oddano do oprawy czasopisma z 2008 r. – 48 wol.
7. Dokonano naprawy 571 uszkodzonych grzbietów książek.
8. Na bieżąco prowadzono ekspozycję nowości książkowych.

VI. Sprawy personalne

W bibliotece kontynuował staż (w ramach staży absolwenckich z Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu) dr Marek Czapliński od 2 I do 28 II 2010 r.

W dniach 4 X–15 X 2010 r. odbywała praktykę zawodową mgr Magdalena Kortas z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego.

W roku 2010 w bibliotece zatrudnione były: mgr Ewa Golec – kierownik, Ewa Wróbel, Ewa Los (urlop wychowawczy do 4 I 2010 r.).

Ewa Golec

7. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU W 2010 ROKU

W roku 2010 opublikowano 14 pozycji o łącznej objętości 192,73 arkuszy wydawniczych, których nakład wyniósł w sumie 3,65 tys. egzemplarzy.

Tytuły opublikowane w 2010 r.

	Objętość (w ark. wyd.)	Nakład (w tys. egz.)
1. <i>C h o r o ś</i> Monika, <i>J a r c z a k</i> Lucja, <i>Ludzie i historia w nazwach ulic Opola</i>	12,85	0,30
2. <i>Colloquium Opole 2009. Od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji. Polacy – Niemcy – Czesi – nowe wartości, nowe relacje</i> , pod red. Michała Lisa, Aleksandry Trzcielińskiej-Polus	14,10	0,20
3. <i>Czy koniec Śląska jaki znamy?</i> , pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Soldry-Gwizdź, Roberta Geislera	10,50	0,25
4. <i>Ludzie polonijnych mediów w Berlinie / / Medienleute der Polonia in Berlin</i> , pod red. nauk. Marii Kalczyńskiej przy współpr. Leonarda Paszka, Krystyny Koziewicz	5,25*	0,10
5. <i>Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny (oczyma socjologów)</i> , pod red. Krzysztofa Frysztackiego	20,00	0,25
6. <i>Pamięć o kresowych korzeniach tożsamości</i> , red. ks. Andrzej Hanich	12,38*	0,65
7. <i>Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku. Sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010</i> , red. meryt. Leokadia Drożdż	4,20	0,10

* podano ark. druk.

8. „Studia Śląskie” 2010, t. 69: <i>Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku</i> , pod red. nauk. Michała Lisa	28,00	0,30
9. S o ł d r a - G w i ź d ź Teresa, <i>Socjologia wobec Śląska – jedność czy wielość?</i>	22,00	0,25
10. S z c z y g i e l s k i Kazimierz: <i>Przestrzenne zróżnicowanie ludności województwa opolskiego w kontekście etnicznym jako potencjalne uwarunkowanie rozwoju regionalnego</i>	21,40	0,25
11. „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” t. 13, pod red. nauk. Edwarda Nycza, Stanisława Senfta	14,10	0,25
12. „Śląsk Opolski” 2010, nr 1: <i>Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego</i> , pod red. nauk. Wiesława Drobka	8,50	0,25
13. „Śląsk Opolski” 2010, nr 2/3: <i>Region opolski jako pogranicze</i> , pod red. nauk. Michała Lisa	11,20	0,25
14. „Śląsk Opolski” 2010, nr 4: <i>Województwo opolskie – administracja i społeczeństwo</i> , pod red. nauk. Teresy Söldry-Gwiżdż, Michała Lisa	8,25	0,25
Razem	192,73	3,65

Ewa Dawidejt-Jastrzębska

**BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI PRACOWNIKÓW
PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU
ZA ROK 2010
(ORAZ UZUPEŁNIENIA Z LAT POPRZEDNICH)**

**Opracowanie
Ewa Golec**

* – opis przejęty.

Wykaz obejmuje publikacje naukowe, popularnonaukowe, publicystyczne, literackie pracowników Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, które ukazały się w roku 2010 (wraz z ewentualnymi uzupełnieniami z lat wcześniejszych). Pominęto teksty opublikowane w lokalnej prasie codziennej.

Bibliografia uwzględnia dokonania publikacyjne osób, które w roku 2010 były zatrudnione (w całości lub części etatu, przez cały bądź część roku) i akredytowane w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu.

BEREŚ ANNA

1. Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu w opinii osób zwiedzających : (wyniki badań socjologicznych) // W: Szkice z dziejów obozów w Lamsdorf/Łambinowicach : historia i współczesność / Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu. Z. 4 / pod red. nauk. Edmunda Nowaka. – Opole : Wydaw. CMJW : EDJ Edytorstwo, 2010. – Streszcz. ang., niem. – S. 136–143, [2] s. tabl. : tab., wyk. kolor. – ISBN 978-83-61801-04-7. – ISBN 978-83-86762-46-0.

2. Indywidualni i zbiorowi aktorzy sfery gospodarczej w procesie tworzenia życia społecznego na Śląsku Opolskim // W: Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny : (oczyma socjologów) / pod red. Krzysztofa Fryszackiego ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 71–92. – ISBN 978-83-7126-264-7. – ISBN 978-83-62105-45-8.

3. Jakość życia w latach 30-tych XX wieku w Polsce oczyma socjologów [Dokument elektroniczny] : analiza treści czasopism socjologicznych = The quality of life in 1930s in Poland through the eyes of sociologists : content analysis of the sociological journals // W: Sociální realita česko-polského příhraničí po vstupu do Evropské unie / [aut.] Věra Juříčková a kolektiv; Slezská univerzita v Opavě. Fakulta veřejných politik v Opavě, Ústav veřejné správy a regionální politiky. – Opava: Úvsarp, 2010. – 1 dysk optyczny (CD-ROM). – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 1–9. – ISBN 978-80-7248-613-7.

4. Refleksje klasyków nad czeskim i polskim społeczeństwem lat trzydziestych XX wieku : (na podstawie analizy zawartości „Przeglądu Socjologicznego” i „Sociologická Revue”) / ..., Dušan Janák // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – Bibliogr. – S. 269-285 : wyk.

5. Wynagrodzenia w woj. opolskim : raport z badań : analiza ilościowa i jakościowa // W: Badanie wybranych aspektów kapitału ludzkiego z terenu woj. opolskiego oraz analiza profilu inwestycyjnego samorządów lokalnych : raport z badań / red. Arkadiusz Wiśniewski. – Opole : Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, 2010. – S. 7–20 : wyk. kolor.

BORKOWSKI MACIEJ

6. Ciekawa epoka : Opole w latach 1816–1871. – Il. kolor. // Strony : opolskie pismo społeczno-kulturalne. – 2010, [nr] 1, s. 250–263.

7. Judaica Opola / oprac. Stanisław Rabiej, Studenci Studiów Podyplomowych w Katedrze Jean Monnet ; konsultacja ... – Opole : Redakcja Wydawnictw Uniwersytetu Opolskiego, 2010. – [1] k. tabl. złoż. : fot., pl. ; 16 x 24 cm. – ISBN 978-83-61756-39-2.

8. Rabin, nauczyciel i teolog : Leo Baeck w Opolu 1897–1907 // W: Leo Baeck (1873–1956) : najślawniejszy Żyd z Leszna : międzynarodowa konferencja naukowa Leszno, 27–28 września 2010 / oprac. red. i korekta Mirosława Maćkowiak, Magdalena Urbaniak ; Miasto Leszno, Muzeum Okręgowe w Lesznie, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. J.A. Komeńskiego w Lesznie. – Leszno : M : MO : PWSZ, 2010. – Streszcz. niem. – S. 50–54. – ISBN 978-83-928439-7-9.

CHOROŚ MONIKA

9. Ludzie i historia w nazwach ulic Opola / ..., Łucja Jarczak ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – XXXIV, 158 s. : fot., pl. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-265-4. – ISBN 978-83-62105-50-2.

10. Nazwy miejscowe tworzące dzisiejsze miasto Kędzierzyn-Koźle // W: Kędzierzyn-Koźle : wymiary życia miejskiego na przełomie XX i XXI wieku / red. nauk. Edward Nycz ; Komisja Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska, Polska Akademia Nauk. Oddział w Katowicach, Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Instytut Studiów Edukacyjnych PWSZ w Raciborzu, Towarzystwo Ziemi Kozielskiej. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 73–90 : mapy. – ISBN 978-83-62105-51-9.

11. O pewnym typie nazw przejściowych // W: Nazwa dokumentem przeszłości regionu : tom poświęcony Wielkiemu Profesorowi Stanisławowi Rospondowi / red. Joanna Nowosielska-Sobel, Grzegorz Strauchold, Wojciech Kucharski. – Wrocław : Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe, 2010. – (Spotkania Dolnośląskie ; [t. 5]). – S. 427–434. – ISBN 978-83-7432-694-0.

12. Wprowadzanie dwujęzycznych nazw miejscowości na Śląsku Opolskim po 1989 roku / ..., Łucja Jarczak // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 217–237.

CIMAŁA BOGDAN

13. Caspari Emil Edmund // W: Chorzowski słownik biograficzny : edycja nowa / pod red. Zbigniewa Kapały ; Muzeum w Chorzowie. T. 2. – Chorzów : Muzeum, 2008 (dr. 2010). – Bibliogr. – S. 48–51. – ISBN 978-83-926587-2-6.

14. Karuga Wincenty // W: Chorzowski słownik biograficzny : edycja nowa / pod red. Zbigniewa Kapały ; Muzeum w Chorzowie. T. 2. – Chorzów : Muzeum, 2008 (dr. 2010). – Bibliogr. – S. 164–166. – ISBN 978-83-926587-2-6.

15. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Historycznych i Niemcoznawczych w 2009 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 31–34. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

16. Tomanek Emanuel // W: Chorzowski słownik biograficzny : edycja nowa / pod red. Zbigniewa Kapały ; Muzeum w Chorzowie. T. 2. – Chorzów : Muzeum, 2008 (dr. 2010). – Bibliogr. – S. 452–453. – ISBN 978-83-926587-2-6.

17. Korfantów : dzieje miasta i gminy / Damian Tomczyk, Ryszard Miązek. – Opole 2009. Rec. // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. Teresy Söldry-Gwiżdż, Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – S. 73–75 : faks.

DAWIDEJT-JASTRZĘBSKA EWA

18. Wizerunek Nysy jako miasta historycznego w koncepcjach samorządu lokalnego : ożywienie miasta przez rozwój turystyki = The image of Nysa as a historical city in the conceptions of local government : revitalization of the city through tourism / ..., Wiesław Drobek // W: Dziedzictwo kulturowe szansą rozwoju turystyki w regionie / pod red. Kazimierza Obodyńskiego, Milana Ďurička, Anny Nizioł. – Rzeszów : Akademia Europejska na rzecz Euroregionu Karpackiego : Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej, 2009. – Streszcz ang. – Bibliogr. – S. 39–44. – ISBN 83-89721-24-4.

19. Działalność wydawnicza PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 42–43. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

20. Egzemplifikacje, konteksty i znaczenie kultu oraz świątyni św. Jakuba w Nysie od dawnych do współczesnych czasów // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. Wiesława Drobka.

– Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. 45–55 : fot.

21. Nowe elementy w krajobrazie kulturowym Nysy po 1989 roku : pomniki i tablice pamiątkowe // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 85–105 : fot.

22. Nysa i powiat nyski w podziałach administracyjno-terytorialnych po 1945 roku // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. Teresy Söldry-Gwiżdż, Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – S. 30–45 : mapy, tab.

23. Oswajanie niemieckiej przeszłości : przemiany pamięci kulturowej w okresie transformacji ustrojowej na przykładzie Nysy // W: Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. Michała Lisa, Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 153–174. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

DROBEK WIESŁAW

24. [Głos w dyskusji] // W: Deficyty badań śląskoznawczych / pod red. Marka S. Szczepańskiego, Tomasza Nawrockiego, Andrzeja Niesporoka. – Katowice : Wydaw. UŚ, 2010. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 2798). – S. 209–210. – ISBN 978-83-226-1942-1.

25. Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – 78, [2] s. : faks., fot., tab., wyk. ; 27 cm. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – Spis treści także ang., niem. – Bibliogr.

26. Sieć hydrograficzna oraz obiekty hydrotechniczne jako potencjalne atrakcje turystyczno-rekreacyjne w powiatach krapkowickim, kędzierzyńsko-kozielskim oraz strzeleckim / Marek Ligęza, ... // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. 34–44 : fot.

27. Struktura morfologiczna małych miast na Śląsku Opolskim w okresie transformacji ustrojowej : (Ujazd i Korfantów) // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 107–125 : tab.

28. Wprowadzenie // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. [3]–[4].

29. Miasta – zlepińce na Śląsku Dolnym i Opolskim / Robert Szmytkie. – Wrocław, 2009. Rec. // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – S. 75–76 : faks.

30. Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura / red. nacz. ... – R. 19, nr 1 (2010). – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010 ; 27 cm. – Nr monograficzny. – ISSN 0867-6070.

31. Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura / red. nacz. ... – R. 19, nr 2/3 (2010). – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010 ; 27 cm. – Nr monograficzny. – ISSN 0867-6070.

32. Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura / red. nacz. ... – R. 19, nr 4 (2010). – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010 ; 27 cm. – Nr monograficzny. – ISSN 0867-6070.

DROŹDŹ LEOKADIA

33. Franciszek Adamiec – działacz społeczny i kulturalny // Kwartalnik Opolski. – R. 56, nr 1 (2010), s. 111–119.

34. Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości ...] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – Bibliogr. – 80 s. : fot., tab. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

35. Polacy na czeskim Śląsku po 1989 roku // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Na-

ukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 135–146 : fot., tab.

36. Skład Rady Naukowej i zatrudnienie w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w 2009 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości ...] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 5–8 : tab. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

37. Sprawozdanie z działalności naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 roku i zadania badawcze na rok 2010 / ..., Teresa Soldra-Gwiżdż // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości ...] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 11–30 : fot., tab. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

GLENSK JOACHIM

38. Rola mediów mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim w latach 1989–2010 // W: Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – Bibliogr. – S. 61–67.

39. Wizja powojennego państwa niemieckiego w koncepcjach Kręgu z Krzyżowej / Sebastian Fikus. – Wrocław, 2009. Rec. : Wizja powojennego państwa niemieckiego w koncepcjach Kręgu z Krzyżowej : (o książce Sebastiana Fikusa) // W: Śląskie Miscellanea / pod red. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz ; Polska Akademia Nauk. Oddział w Katowicach. T. 22/23. – Katowice : Studio Noa, 2009–2010. – (Prace Komisji Historycznoliterackiej / Polska Akademia Nauk. Oddział w Katowicach ; nr 32/33). – S. 133–138.

GOLEC EWA

40. Bibliografia publikacji pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu za rok 2009 (oraz uzupełnienia z lat poprzednich) // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 45–80. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

41. Biblioteka PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu : sprawozdanie z pracy w 2009 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku :

sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 38–41. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 979-83-62105-26-7.

42. Zapiski bibliograficzne // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. Wiesława Drobka. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. 74–75.

43. Zapiski bibliograficzne // W: Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – S. 80–82 : faks.

44. Zapiski bibliograficzne // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. Teresy Söldry Gwiżdż, Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – S. 77–79 : faks.

GWIŹDŹ OLAF

45. Analiza przestrzenna struktury gospodarki w województwie opolskim : tendencje zmian oraz liczba i rozmieszczenie podmiotów sektora przemysłu i usług jako pole obserwacji procesu powstawania klastrów / Kazimierz Szczygielski, ..., Grzegorz Sikora ; pod red. nauk. Wojciecha Duczmala, Witolda Potwory ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. – Opole : WSZiA : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – 237 s. : mapy, tab., wyrk. ; 24 cm. – (Klasy i Inicjatywy Klastrowe w Województwie Opolskim ; t. 2). – Bibliogr. – ISBN 978-83-62683-01-7. – ISBN 978-83-62105-59-5.

46. „Fenomen Opola” // W : Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny : (oczyma socjologów) / pod red. Krzysztofa Frysztackiego ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 121–139 : il. kolor., tab., wyrk. – ISBN 978-83-7126-264-7. – ISBN 978-83-62105-45-8.

47. Tendencje zmian gospodarki regionu w perspektywie socjologicznej // W: Analiza przestrzenna struktury gospodarki w województwie opolskim : tendencje zmian oraz liczba i rozmieszczenie podmiotów sektora przemysłu i usług jako pole obserwacji procesu powstawania klastrów / Kazimierz Szczygielski, ..., Grzegorz Sikora ; pod red. nauk. Wojciecha Duczmala, Witolda Potwory ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. – Opole : WSZiA : Wydaw. Instytut Ślą-

ski, 2010. – (Klasy i Inicjatywy Klastrowe w Województwie Opolskim ; t. 2). – S. 15–63 : tab., wyk. – ISBN 978-83-62683-01-7. – ISBN 978-83-62105-59-5.

48. Wprowadzenie / Kazimierz Szczygielski, ..., Grzegorz Sikora // W: Analiza przestrzenna struktury gospodarki w województwie opolskim : tendencje zmian oraz liczba i rozmieszczenie podmiotów sektora przemysłu i usług jako pole obserwacji procesu powstawania klastrow / Kazimierz Szczygielski, ..., Grzegorz Sikora ; pod red. nauk. Wojciecha Duczmala, Witolda Potwory ; Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. – Opole : WSZiA : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Klasy i Inicjatywy Klastrowe w Województwie Opolskim ; t. 2). – S. 11–14 : tab. – ISBN 978-83-62683-01-7. – ISBN 978-83-62105-59-5.

HANICH ANDRZEJ

49. „Msza pojednania” w Krzyżowej – symbol nowych stosunków polsko-niemieckich // W: Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. Michała Lisa, Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 12–25. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

50. Pamięć o kresowych korzeniach tożsamości / red. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole: PIN IŚ, 2010. – 176 s., [38] s. tabl.: fot., mapy, pl., portr. ; 24 cm. – ISBN 978-83-7126-262-3.

51. Uwarunkowania i przebieg powojennej „repatriacji” Polaków z Kresów Wschodnich na Śląsk Opolski (1945–1946) // W: Pamięć o kresowych korzeniach tożsamości / red. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole: PIN IŚ, 2010. – S. 17–53 : mapa, tab. – ISBN 978-83-7126-262-3.

52. Wkład Kościoła katolickiego w proces demokratyzacji życia na Śląsku Opolskim po 1989 roku // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 7–29 : mapa.

53. Wstęp // W: Pamięć o kresowych korzeniach tożsamości / red. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole: PIN IŚ, 2010. – S. 5–7. – ISBN 978-83-7126-262-3.

HEFFNER KRYSZTYAN

54. Deficyty badań śląskoznawczych w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej // W: Deficyty badań śląskoznawczych / pod red. Marka S. Szczepańskiego, Tomasza Nawrockiego, Andrzeja Niesporoka. – Katowice : Wydaw. UŚ, 2010. – (Pra-

ce Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 2798). – Streszcz. ang., czes. – S. 93–116. – ISBN 978-83-226-1942-1.

55. Granica – rozwój instytucji : (definicje, etymologia, typologia) // W: Ewolucja instytucji granicy we współczesnej Europie = Evolution of the institution of border in contemporary Europe / pod red. Stefana Marka Grochalskiego ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2010. – S. 77–100 : tab. – ISBN 978-83-7395-418-2.

56. „Historical Regions in the Structures of European Union” = (Regiony historyczne w strukturach Unii Europejskiej) Głubczyce – Opawa, 22.–24.09.2010 r. / ..., Brygida Solga // W: Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – S. 75–77.

57*. Kapitał ludzki i społeczny w procesie rozwoju obszarów wiejskich = (Human and social capital in the process of the rural areas' development) / pod red. Wioletty Kamińskiej, ... – Warszawa : KPZK PAN, 2010. – 251, [5] s. : mapy, wykr. ; 24 cm. – (Studia / Polska Akademia Nauk. Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, ISSN 0079-3507 ; t. 126). – Bibliogr. – ISBN 978-83-89693--14-3.

JARCZAK LUCJA

58. Ludzie i historia w nazwach ulic Opola / Monika Choroś, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – XXXIV, 158 s. : fot., pl. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-265-4. – ISBN 978-83-62105-50-2.

59. Wprowadzanie dwujęzycznych nazw miejscowości na Śląsku Opolskim po 1989 roku / Monika Choroś, ... // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 217–237.

JEDYNAK ANNA

60. Słownictwo dziecięcych bohaterów serialu animowanego „Włatcy móch”. – Streszcz. ang. // Kwartalnik Opolski. – R. 55, nr 4 (2009), s. 71–83.

61. Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. Aleksandry Trzcielińskiej-Polus, Michała Lisa. – Opole, 2010. Rec. // W:

Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – S. 78–79 : faks.

JONDERKO FRANCISZEK

62. Dom w społecznej przestrzeni Śląska Opolskiego // W: Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny : (oczyma socjologów) / pod red. Krzysztofa Fryszackiego ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 165–186 : mapa kolor. – ISBN 978-83-7126-264-7. – ISBN 978-83-62105-45-8.

63. Rodzina Śląska : cechy kulturowe i społeczne : (tezy i aspekty badań) // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 309–325.

64. Rok 1989 w społecznej świadomości Polaków // W : Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. Michała Lisa, Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 140–152. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

KALCZYŃSKA MARIA

65. Diaspora Euro-Ślązaków w Niemczech na przykładzie biografii Leona Jończyka – artysty i społecznika z Monachium // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 181–193.

66. Ludzie polonijnych mediów w Berlinie = Medienleute der Polonia in Berlin / pod red. nauk. ... ; przy współpracy Leonarda Paszka, Krystyny Koziewicz ; Stowarzyszenie Ochrony Poloników Niemieckich. – Opole; Berlin; Katowice : Drukarnia Archidiecezjalna, 2010. – 84 s. : fot., portr. ; 20 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7593-091-7.

67. Między hermetyzacją a otwarciem polonijnych organizacji oświatowych / Bogdan Cimała, ... // Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny. – R. 36, z. 3 (2010), s. 5–19.

68. Wierszobranie : słowa wypuszczone na wolność : wybór wierszy poetów na emigracji / pod red. ..., Leonarda Paszka ; Dwutygodnik Samo Życie Dortmund, Stowarzyszenie Ochrony Poloników Niemieckich Opole. – Katowice : Drukarnia Archidiecezjalna, 2010. – 112, [1] s. : il., portr. ; 20 cm. – ISBN 978-83-7593-074-0.

KOZIARSKI STANISŁAW M.

69. Infrastruktura transportowa województwa opolskiego // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. Wiesława Drobka. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. [5]–15 : tab.

LINEK BERNARD

70. Einige Bemerkungen zum Verhältnis von Pfarrer Emil Szramek und Roman Lutman zur deutschen Geisteswissenschaft // Inter Finitimos : Jahrbuch zur deutsch-polnischen Beziehungsgeschichte. – 7 (2009, dr. 2010), s. 84–109.

71. Kilka uwag o stosunku ks. Emila Szramka i Romana Lutmana do niemieckiej humanistyki. – Streszcz. czes., niem. // Rocznik Łubowicki. – [T.] 8 (2010), s. 104–124.

72. Nationale Verifizierung // W: Lexikon der Vertreibungen : Deportation, Zwangsaussiedlung und ethnische Säuberung im Europa des 20. Jahrhunderts / (Hrsg.) Detlef Brandes, Holm Sundhaussen, Stefan Troebst ; in Verbindung mit Kristina Kaiserová, Krzysztof Ruchniewicz ; Red. Dmytro Myeshkov. – Wien ; Köln ; Weimar : Böhlau Verl., cop. 2010. – Bibliogr. – S. 465–468. – ISBN 978-3-205-78407-4.

73. Przemiany społeczne w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym drugiej połowy XIX wieku na przykładzie Biskupic i Borsigwerku = Die gesellschaftlichen Umwandlungen im Oberschlesischen Industriegebiet in der zweiten Hälfte des XIX Jahrhunderts am Beispiel von Biskupitz und Borsigwerk. – II. // Zeszyty Eichendorffa : historia, kultura, literatura. – 2010, [nr] 31, s. 16–51 : fot.

74. Zmiany nazw na Górnym Śląsku w XIX i XX w. // W: Nazwa dokumentem przeszłości regionu : tom poświęcony Wielkiemu Profesorowi Stanisławowi Rospondowi / red. Joanna Nowosielska-Sobel, Grzegorz Struchold, Wojciech Kucharski. – Wrocław : Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe, 2010. – (Spotkania Dolnośląskie ; [t. 5]). – S. 123–134. – ISBN 978-83-7432-694-0.

LIS MICHAŁ

75. Baza społeczna i okoliczności ujawnienia się mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim w 1989 roku // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989

roku / pod red. nauk. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 31–53 : tab.

76. Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. ..., Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – 213, [2] s. : mapy, tab., wykry. ; 24 cm. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – Tyt. także niem., czes. – Tekst częśc. niem., czes. – Spis treści także niem., czes. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

77. Nadgraniczne gminy województwa opolskiego w warunkach otwartej granicy // W: Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. ..., Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 131–139 : tab. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

78. Pograniczność regionu jako szansa // W: Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – S. [3–4].

79. Przedmowa / ..., Aleksandra Trzcielińska-Polus // W: Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. ..., Aleksandry Trzcielińskiej-Polus ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 9–11. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

80. Przywoływanie czasu dokonanego // W: Pamięć o kresowych korzeniach tożsamości / red. Andrzej Hanich ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole: PIN IŚ, 2010. – S. 173–176. – ISBN 978-83-7126-262-3.

81. Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – 85, [1] s. : faks., mapy, tab., wykry. ; 27 cm. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – Spis treści także ang., niem. – Bibliogr.

82. Społeczeństwo i administracja / Teresa Sołdra-Gwizdź, ... // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. Teresy Sołdry-Gwizdź, ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie In-

stytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – S. [3].

83. Sprawozdanie z posiedzeń Rady Naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 roku // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 9–10. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

84. Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – 374, [6] s. : fot., mapy, portr., tab., wykr. ; 24 cm. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Spis treści także ang., niem. – Streszcz. ang., niem.

85. Śląskość – polskość : problemy pogranicza etnicznego i kulturowego // W: Regionalizm, kultura i oświata regionalna / pod red. Bogdana Cimały, Jolanty Kwiatek ; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydaw. UO, 2010. – S. 35–46. – ISBN 978-83-7395-369-7.

86. Ubodzy powstańcy, śląscy szeregowcy ... : zdążyć na czas z programem obchodów powstań śląskich w roku 2011 : postulaty z dyskusji / [rozmowa w red. „Śląska” z udziałem ...] ; do dr. przygot. Bogdan Widera. – Fot., portr. // Śląsk : miesięcznik społeczno-kulturalny. – R. 16, nr 5 (2010), s. 28–32.

87. Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. Teresy Soldry-Gwiżdż, ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2010. – 82, [2] s. : faks., fot., mapy, tab. ; 27 cm. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – Spis treści także ang., niem. – Bibliogr.

88. Zbyszko Bednorz (11.10.1913–27.11.2010) // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. Teresy Soldry-Gwiżdż, ... – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – Bibliogr. – S. 67–69 : portr.

89. Zbyszko Bednorz (1913–2010) // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – S. 372–374 : portr.

MUSIALIK WANDA

90. W poszukiwaniu nowego wizerunku województwa : przeszłość – ożywcza czy przekłeta? // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red.

nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 67–84.

MUSZYŃSKA MARZENA

91. Określenia nazywające dzieci w gwarach Śląska : analiza przemian leksykalnych – wyniki ankiety // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. Indeks. – S. 327–351 : mapa.

RAUZIŃSKI ROBERT

92. Czy koniec Śląska jaki znamy? / pod red. nauk. ..., Teresy Soldry-Gwizdź, Roberta Geislera ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – 172, [1] s. : tab., wyk. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 978-83-7126-267-8. – ISBN 978-83-62105-55-7.

93. Czy koniec Śląska jaki znamy? / ..., Teresa Soldra-Gwizdź, Robert Geisler // W: Czy koniec Śląska jaki znamy? / pod red. nauk. ..., Teresy Soldry-Gwizdź, Roberta Geislera ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. [7]–10. – ISBN 978-83-7126-267-8. – ISBN 978-83-62105-55-7.

94. Czy kryzys demograficzno-społeczny na Śląsku Opolskim / ..., Kazimierz Szczygielski // W: Czy koniec Śląska jaki znamy? / pod red. nauk. ..., Teresy Soldry-Gwizdź, Roberta Geislera, Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 52–63 : tab. – ISBN 978-83-7126-267-8. – ISBN 978-83-62105-55-7.

95. Demograficzne uwarunkowania polityki społecznej w Unii Europejskiej / ..., Kazimierz Szczygielski // W: Międzynarodowa polityka społeczna : aspekty porównawcze / red. nauk. Bożena Balcerzak-Paradowska, Andrzej Rączaszek. – Warszawa : Instytut Pracy i Spraw Socjalnych ; Katowice : Akademia Ekonomiczna, 2010. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 125–137 : mapy, wyk. – ISBN 978-83-61125-24-2. – ISBN 978-83-7246-518-4.

96. Migracje zagraniczne Polaków w XX i XXI wieku w świetle badań demograficznych // W: Emigracja jako problem lokalny i globalny / pod red. Aleksandra Lipskiego, Wiesławy Walkowskiej ; Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna imienia Kardynała Augusta Hłonda w Mysłowicach. – Mysłowice : GWSP, 2010. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 11–24 : mapa, tab. – ISBN 978-83-89032-52-2.

97. Migracje zagraniczne za pracą i jej społeczne konsekwencje na Śląsku Opolskim w 20-leciu (1989–2009) // W: Człowiek w pracy i polityce społecznej / red. nauk. Jan Szambelańczyk, Maciej Żukowski ; Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu. – Poznań : Wydaw. UE, 2010. – Bibliogr. – S. 145–155 : tab. – ISBN 978-83-7417-485-5.

98. Problem wykluczenia społecznego w świetle sytuacji demograficznej Śląska Opolskiego do roku 2030 // W: Nowe wyzwania dla polityki społeczno-gospodarczego rozwoju kraju i regionu opolskiego / red. nauk. Zbigniew Mikołajewicz ; Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. Oddział w Opolu, Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu. – Opole : PTE : WSZiA, 2010. – (Opolskie Roczniki Ekonomiczne, ISSN 0478-2893 ; t. 18). – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 219–236 : tab. – ISBN 978-83-60939-37-6.

SADŁO PAWEŁ

99. Cykliczne spotkania tematyczne pod nazwą „Środy w Instytucie Śląskim” (październik 2009–czerwiec 2010 r.) // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. Wiesława Drobka. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. 70–71.

100. Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu jako fakt społeczny // W: Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny : (oczyrna socjologów) / pod red. Krzysztofa Frysztackiego ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 211–225 : tab. – ISBN 978-83-7126-264-7. – ISBN 978-83-62105-45-8.

101. Społeczne uwarunkowania rozwoju turystyki na Śląsku Opolskim : przyczynek do badań // W: Czy koniec Śląska jaki znamy? / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Sołdry-Gwiżdż, Roberta Geislera ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – Bibliogr. – 129–145 : tab. – ISBN 978-83-7126-267-8. – ISBN 978-83-62105-55-7.

SENET STANISŁAW

102. Inwestycje zagraniczne na Śląsku Opolskim 1989–2009 // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 55–66 : tab.

103. Profesor zwyczajny doktor habilitowany Karol Fiedor (1927–2010) // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – S. 369–371 : portr.

104. Rozważania rocznicowe / Edward Nycz, ... // Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie. – [T.] 13 (2010), s. [7]–10.

105. Komentarz odrzański / Zbigniew Kuszewski ; red. nauk. Marek Zawadka, Wiesław Drobek. – Opole, 2009. Rec. ... // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. Wiesława Drobka. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. 72–73.

106. Studia Śląskie / Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski ; red. nac. ... – T. 69. – Opole : PIN IŚ, 2010. – 374, [6] s. : fot., mapy, portr., tab., wykr. ; 24 cm. – T. monograficzny. – Spis treści także ang., niem. – Streszcz. ang., niem. – ISSN 0039-3355.

107. Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie / pod red. nauk. Edwarda Nycza, ... ; Towarzystwo Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu. [T.] 13. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – 224 s. : fot., mapy, portr., tab., wykr. ; 24 cm. – Bibliogr. – ISBN 987-83-7126-261-6. – ISBN 987-83-62105-39-7.

SOCHACKA STANISŁAWA

108. Grundlagen des Wörterbuches „Geographische Namen Schlesiens” = (Nazwy geograficzne Śląska) // Namenkundliche Informationen. – 95/96 (2009), s. 249–255.

109. Łużyckie nazwiska odmiejscowe we współczesnej antroponimii polskiej // W: Nazwy własne a społeczeństwo. T. 1, Zagadnienia teoretyczne i metodologiczne, Antroponimia / red. Romana Łobodzińska. – Łask : Oficyna Wydawnicza Leksem ;

Wrocław : Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny, 2010. – (Onomastyka). – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 329–339. – ISBN 978-83-60178-845-3.

110. Problematyka śląska w działalności Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych : (ze szczególnym uwzględnieniem lat 1989–2009) // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 195–215.

111. Uwagi o dawnych i współczesnych nazwach wodnych dorzecza Odry // W: Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – S. [5]–10.

SOLGA BRYGIDA

112. Dokumentacja niemiecka / wybór i oprac. ... // W: Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – S. 83–85.

113. Dokumentacja niemiecka / wybór i tł. tekstów ... // W: Historyczne i współczesne czynniki infrastrukturalne rozwoju regionu opolskiego / pod red. nauk. Wiesława Drobka. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 1). – S. 76–78.

114. Dokumentacja niemiecka / wybór i tł. tekstów ... // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. Teresy Söldry-Gwizdź, Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – S. 80–82.

115. „Historical Regions the Structures of European Union” = (Regiony historyczne w strukturach Unii Europejskiej) Głubczyce–Opawa, 22.–24.09.2010 r. / Krystian Heffner, ... // W: Region opolski jako pogranicze / pod red. nauk. Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 2/3). – S. 75–77.

116. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Regionalnych w 2009 roku / Kazimierz Szczygielski, ... // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [me-

rytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 35–37. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

SOLDRA-GWIŹDŹ TERESA

117. Czynniki edukacyjne w rozwoju kapitału ludzkiego i zawodowego na Opolszczyźnie // W: Aktywizacja kapitału ludzkiego : dylematy teorii a praktyka małych i średnich miast / red. nauk. Adam Bartoszek, Krzysztof Czekał ; [Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfańskiego]. – Katowice : GWSH, 2010. – Streszcz. ang. – Bibliogr. – S. 90–118 : mapy, tab., wykr. – ISBN 978-83-60953-38-9.

118. „Moja przyszłość” : (młodzież o sobie i o swoim mieście) // W: Kędzierzyn-Koźle : wymiary życia miejskiego na przełomie XX i XXI wieku / red. nauk. Edward Nycz ; Komisja Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska, Polska Akademia Nauk. Oddział w Katowicach, Instytut Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Opolskiego, Instytut Studiów Edukacyjnych PWSZ w Raciborzu, Towarzystwo Ziemi Kozielskiej. – Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 219–233 : tab., wykr. – ISBN 978-83-62105-51-9.

119. „Przedsiębiorstwa jutra” : (procesy restrukturyzacyjne w regionie opolskim w świetle syntetycznych wyników badań empirycznych : metaanaliza // W: Kierunki rozwoju przedsiębiorstw województwa opolskiego : podsumowanie wyników badań / pod red. nauk. Krzysztofa Malika. – Opole : Pro Media : Politechnika Opolska : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski, 2010. – S. 91–104 : tab. – ISBN 978-83-905654-6-0.

120. Socjologia wobec Śląska – jedność czy wielość / Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IŚ : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – 344 s. : faks., fot., mapy ; 24 cm. – Streszcz. ang., niem. – Bibliogr. – Indeks. – ISBN 978-83-7126-266-1. – ISBN 978-83-62105-54-0.

121. Społeczeństwo i administracja / ..., Michał Lis // W: Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. ..., Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – S. [3].

122. Sprawozdanie z działalności naukowej PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu w 2009 roku i zadania badawcze na rok 2010 / Leokadia Drożdż, ... // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN

IS : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 11–30 : fot., tab. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

123. Województwo opolskie : administracja i społeczeństwo / pod red. nauk. ..., Michała Lisa. – Opole : Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski : Stowarzyszenie Instytut Śląski, 2010. – 82, [2] s. : faks., fot., mapy, tab. ; 27 cm. – (Śląsk Opolski : środowisko, społeczeństwo, gospodarka, kultura, ISSN 0867-6070 ; 2010 nr 4). – Spis treści także ang., niem. – Bibliogr.

124. Wymiary codzienności w socjologii Śląska Opolskiego // W: Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny : (oczyrna socjologów) / pod red. Krzysztofa Fryszackiego ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IS : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 39–56. – ISBN 978-83-7126-264-7. – ISBN 978-83-62105-45-8.

SZCZYGIELSKI KAZIMIERZ

125. Czy kryzys demograficzno-społeczny na Śląsku Opolskim / Robert Rauziński, ... // W: Czy koniec Śląska jaki znamy? / pod red. nauk. Roberta Rauzińskiego, Teresy Soldry-Gwiżdż, Roberta Geislera ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Komisja Regionalnej Polityki Społecznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Opolskiego. – Opole : PIN IS : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 52–63 : tab. – ISBN 978-83-7126-267-8. – ISBN 978-83-62105-55-7.

126. Sprawozdanie z działalności Zakładu Badań Regionalnych w 2009 roku / ..., Brygida Solga // W: Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu w 2009 roku : sprawozdanie z działalności i plan pracy na rok 2010 / [merytoryczna red. całości Leokadia Drożdż] ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : PIN IS : [Wydaw. Instytut Śląski], 2010. – S. 35–37. – ISBN 978-83-7126-260-9. – ISBN 978-83-62105-26-7.

127. Zróżnicowanie etniczne ludności województwa opolskiego : stabilizacja czy zmiany? // W: Przekształcenia struktur regionalnych : aspekty społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze : praca zbiorowa / pod red. Stanisława Cioka, Piotra Migonia ; Uniwersytet Wrocławski. Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego. – Wrocław : UW IGiRR, 2010. – Bibliogr. – S. 155–164 : mapy, wykr. – ISBN 978-83-928255-7-9.

ŚLIZ ANNA

128. Lokalność w świecie globalnym / Marek S. Szczepański, ... // W: Obrazy i zagadnienia Opolszczyzny : (oczyrna socjologów) / pod red. Krzysztofa Fryszackiego ; Stowarzyszenie Instytut Śląski, Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Ślą-

ski w Opolu. – Opole : PIN IS : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 23–36. – ISBN 978-83-7126-264-7. – ISBN 978-83-62105-45-8.

129. Lokalny rynek pracy w perspektywie zmian : podstawy teoretyczne badań / ..., Marek S. Szczepański // W: Analiza procesów i determinant wpływających na zmianę struktury gospodarczej Powiatu Wodzisławskiego oraz prognoza zmian / red. nauk. ..., Marek S. Szczepański. – Katowice : CTC Polska. Oddział ; Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – S. 11–21 : tab. – ISBN 978-83-924579-6-1. – ISBN 978-83-62105-27-4.

TRZCIELIŃSKA-POLUS ALEKSANDRA

130. Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. Michała Lisa, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IS : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – 213, [2] s. : mapy, tab., wykr. ; 24 cm. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). Tyt. także niem., czes. – Tekst części niem., czes. – Spis treści także niem., czes. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

131. Deficyty badań śląskoznawczych w zakresie nauk politycznych // W: Deficyty badań śląskoznawczych / pod red. Marka S. Szczepańskiego, Tomasza Nawrockiego, Andrzeja Niesporaka. – Katowice : Wydaw. UŚ, 2010. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ISSN 0208-6336 ; nr 2798). – Streszcz. ang., czes. – S. 151–157. – ISBN 978-83-226-1942-1.

132. Przedmowa / Michał Lis, ... // W: Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. Michała Lisa, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IS : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 9–11. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

133. Das Schlesische Institut in Oppeln // Inter Finitimos : Jahrbuch zur deutsch-polnischen Beziehungsgeschichte. – 7 (2009, dr. 2010), s. 126–133.

134. Stosunki polsko-niemieckie i czesko-niemieckie po 1990 roku : podobieństwa i różnice / W: Colloquium Opole 2009 : od Okrągłego Stołu do Obalenia Muru Berlińskiego i Aksamitnej Rewolucji : Polacy – Niemcy – Czesi : nowe wartości, nowe relacje / pod red. Michała Lisa, ... ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Osteuropa-Institut Regensburg. – Opole : PIN IS : Wydaw. Instytut Śląski, 2010. – (Colloquium Opole : Polacy – Niemcy – Czesi : sąsiedztwo w XXI wieku). – S. 64–78. – ISBN 978-83-7126-263-0. – ISBN 978-83-62105-42-7.

135. Śląsk jako przedmiot zapytań i interpelacji niemieckich deputowanych w 12. kadencji Bundestagu // W: Śląsk Opolski w dobie transformacji od 1989 roku / pod red. nauk. Michała Lisa ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Stowarzyszenie Instytut Śląski. – Opole : PIN IŚ, 2010. – (Studia Śląskie, ISSN 0039-3355 ; t. 69). – Streszcz. ang., niem. – S. 163–179.

WYDERKA BOGUSŁAW

136. Gdy dialekt staje się językiem. – Streszcz. ang. – Bibliogr. // Rozprawy Komisji Językowej / Łódzkie Towarzystwo Językowe. – T. 55 (2010), s. 285–292.

ZAWADKA MAREK

137–138. „Jestem stąd, czyli z Zagłębia Miedziowego ...” / [wstęp, red. i oprac. Barbara Techmańska, ...]. – Lubin : Centrum Kultury „Muza” : Wydaw. GAJT, 2010. – 128 s. ; 24 cm. – (Zeszyty Lubińskie / pod red. Barbary Techmańskiej, ... ; nr 21). – ISBN 978-83-88178-85-6.

139. Wybrane aspekty stanu wojennego w województwie legnickim // W: Wokół „mniejszego zła” : stan wojenny w Polsce : materiały pokonferencyjne / red. Paweł Piotrowski. – Wrocław : Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2010. – S. 191–204. – ISBN 978-83-61631-09-5.

140. Zagospodarowanie mienia przejętego w Polsce od wojsk Federacji Rosyjskiej (1993–2000) // W: Gospodarka i społeczeństwo a wojskowość na ziemiach polskich / pod red. Tomasza Głowińskiego, Krzysztofa Popińskiego. – Wrocław : Gajt Wydaw., 2010. – (Wrocławskie Spotkania z Historią Gospodarczą : spotkanie 5). – S. 387–404 : tab. – ISBN 978-83-88178-95-5.

141. Zamiast wstępu : kilka refleksji na temat konkursu „Jestem stąd, czyli z Zagłębia Miedziowego ...” / Barbara Techmańska, ... // W: „Jestem stąd, czyli z Zagłębia Miedziowego ...” / [wstęp, red. i oprac. Barbara Techmańska, ...]. – Lubin : Centrum Kultury „Muza” : Wydaw. GAJT, 2010. – S. 5–10. – ISBN 978-83-88178-85-6.